



PIARISTA DIÁK

Kállay Emil Sch. P. vasmisés ünneplése

Az Esztergomi Bazilikában 1953. június 14-én történt szentelésének 65. évfordulóját a Duna-parti piarista kápolnában június 8-án családi hangulatú szentmisével köszöntöttük. Azért ott, mert Emil atya többfelé élő hívei, volt hittanosai, nemkülönben a piarista öregdiákok nem lettek volna elégedettek, ha csak rendházi keretek között, rendtársai részvételével tartják. Labancz Zsolt tartományfőnök homlíája második részét teljes egészében az ő személyének szentelte.

„Amikor ünnepeljük épp a mai napon Emil atyának a vasmisését Jézus Szent Szívének az ünnepén, akkor arra is gondolunk, arra is rácsodálkozunk, hogy Isten hogyan tud a mai világban az Ő Szíve szerinti embereket átalakítani, és hogyan alakít ki köztünk élő embereket úgy, mint Emil atyát.

Azt írja Szent Pál az efezusiakhoz írt levelében, hogy imádkozik: »adja meg nektek dicsőségének gazdagsága szerint, hogy lelke által megerősödjete belső emberré, hogy a hittel Krisztus lakjék szívetekben, gyökeret verjete, és alapot vessete a szeretetben.«

Olyan szavak ezek, amelyeket Emil atya mai vasmiséjén olvasunk. S akkor azt kérdezzük: ezek a szavak, Pál apostolnak az imádsága, valósággá válik-e? Emil atya életében ezek a szavak valamiképpen megvalósultak. Tudjuk, hogy nem szerencsés szentmisében valakit így dicsérni – bár nem is egyszerű –, hanem inkább rácsodálkozni Istennek a kegyelmére, amely működött és működik.

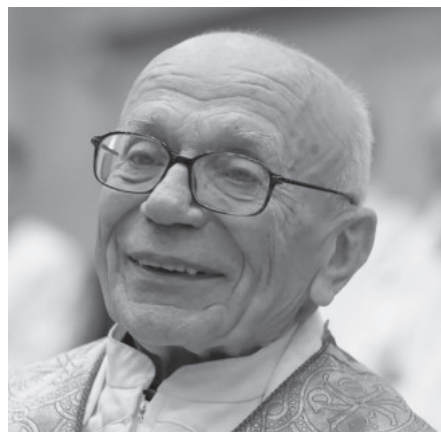
Amikor arra gondoltunk, hogyan is alakította Isten Emil atya személyét, akkor arra a megfogalmazásra jutottam, hogy Emil atya tudta az életében a lényegest helyezni a középpontba: azt, ami igazán fontos az életünkben. Emil atya valahogy tudott úgy élni, hogy ez volt az ő életének a középpontjában.

Mi is tudjuk mindannyian, hogy mi az, ami lényeges az életünkben, mi az, ami fontos. Mégis nem megy olyan könnyen, hogy a lényeges kerüljön a középpontba. Valaki úgy fogalmazott, hogy mindig abban a helyzetben élünk, hogy a lényegtelen szüntelenül az előtérbe tolikod. Mindig azt éljük át újra és újra az életünkben,

hogy az, ami valójában lényegtelen, az úgy mutatja meg magát, mintha az lenne a lényeges. Az életünk, a keresztény életünk is annak a története és az abban való igyekezet, hogy ne higgyük el a lényegtelennek, hogy ő a fontos, hanem rátaláljunk a lényegesre, és ezt tegyük a középpontba. Azt írja Szent Pál, hogy »a hittel Krisztus lakjék a szívetekben«.

Emil atyával kapcsolatban idézzük a kedves történetet, amikor Debrecenbe a piaristákhoz került, s az osztályfőnöke, aki magyar tanár is volt, fogalmazást íratott velük, hogy: »legkedvesebb barátom«. Akkor Emil atya arról írt, hogy: »legkedvesebb barátom Jézus«. És ekkor s osztályfőnök – ugye magyar tanára volt – egy kicsit pellengérré állította, hogy hát valaki ilyen túl vallásos akart lenni. Aztán azt hitte ez a tanár, hogy Emil atya így akart kedvében járni, vagy jó pontot szerezni. Hát rosszul is esett neki, mert ő komolyan gondolta, hogy neki Jézus a legjobb barátja. És földidezzük, hogy Emil atya gyerekkorában vagy diákkorában ilyen volt.

Én azt hiszem, azt láthatjuk az ő életében, hogy ez a kapcsolat, Jézus a legjobb barátom, volt az, ami az ő életében erőt adott sokféle keserűség közepette: akkor, amikor felfüggesztették a papi működése alól, akkor, amikor visszajött a Rendbe, és nagyon hamar a rendtársai tartományfőnöki tisztséggel bízták meg kétszer is.



Kállay Emil

Mindezekben a helyzetekben az adott erőt, hogy Jézus az ő barátja.

Aztán azt mondja Szent Pál, hogy »gyökerezettek meg a szeretetben«. De azt hiszem, ezt nem kell nagyon magyarázni nekünk, akik itt vagyunk. Hiszen azért vagyunk itt, mert ezt tapasztaltuk Emil atyántól, hogy a szeretet, az hiányzik – nagyon egyszerűen fogalmazva. Nem véletlen, hogy amikor a Szent Imre Város Egyesület köszöntötte Emil atyánkat 80. születésnapja alkalmából, akkor 'Szeretetkönyv' volt annak a könyvnek a címe, amely megjelent, amelyet összeállítottak a kedves hívek. Mert talán ez fejezi ki a legjobban, mit is kaptunk Emil atyától: egy nagy-nagy szeretetet. Ezzel a szeretettel ölel át bennünket.

S aztán erről már nem ír Szent Pál – én Emil atyának a piarista hivatását is ide hozhatnám, hiszen nekem azt nagyon szép látnom, hogy bár ő sokáig nem élhetett piarista közösségben, mégis életének meghatározó vonása volt piarista hivatása és elköteleződése. Sík Sándor a szívünkbe vési ezeket a szavakat, hogy »az ifjúságot hitben és tudásban fogjátok nevelni. Ezt állandóan tartások eszeteiben: akié az ifjúság, azé a jövő... «.

S Emil atya magáévá tette ezeket a szavakat, s eszerint élte az életét.

Az egyik interjúban mondta, hogy nem bánta soha, hogy amikor különböző plébániáknál élt, mindig káplán volt, s nem plébános. Mert mindig a káplán volt az, aki a fiatalokkal foglalkozott. És tudta akkor, hogy ez az ő helye, a legjobb hely, ahol nem vezet plébániát, mert ott a fiatalokkal foglalkozik. Azonosult Kalazanci Szent József küldetésével, és ez az ő identitásának is a lényege.

Ferenc pápa az új apostoli buzdításában írja – így, egyes szám második személyben szólítja meg az olvasót: »Krisztust nem lehet megérteni az Ő országa nélkül, amelynek építéséért jött. Ezért a te küldetésed elválaszthatatlan az ország építésétől. Elsősorban Isten országát és az Ő igazságát keressétek! A Krisztussal és az Ő vágyaival való azonosulása magában foglalja azt is, hogy Vele együtt építéd a szeretet, az Igazságosság és a béke mindenkinek szóló országát. Krisztus veled együtt akarja átélni ezt minden erőfeszítésben és a szükséges lemondásokban. De az örömeiben is, amit felkínál neked. Ezért csak úgy fogsz megszentelődni, ha a testedet és a lelkedet odaadva a legjobbat adod magadból ezen az úton«.

Ma, amikor a vasmisédre jöttünk, akkor azt ünnepeljük, hogy Isten kegyelme így működik, és így alakítja át testvérünket az életében és a szenvedésében.

Hálát adunk az ő gazdag papi életéért, az ő személyéért. Ezt a hálaadást hoztuk ide az Istennek. És persze elgondolkozhatunk azon is, hogy a mi életünkben hogyan van a lényeges, a lényegtelen, hogyan tudjuk a szeretetet életünk középpontjába tenni akkor is, ha oly sokszor a lényegtelen akar lényegesnek mutatkozni. Kérjük ezért is saját életünkben a Jó Isten áldását.”

Lejegyezte: Farkas Zsolt

Emil bácsi 2018. szeptember 28-án, életének 90. évében elhunyt. Isten irgalma és szeretete legyen vele, az örök világosság fényeskedjék neki!

Fotó: Szathmáry Melinda komm. vezető, szerkesztő ujsag@piarista.hu

Ruppert József Sch. P. aranymisés és P. Vértessaljai László beszélgetése a Vatikáni Rádióban 2018. július 1.

Vértessaljai László:

Hogyan látod a Piarista Rend jövőjét?

Ruppert József: A Piarista Rend, amit én megismerem, azt 1956-tól kellene számolnom, mert akkor lettem első gimnazista. Én egy olyan rendet ismertem meg, ahol minden tanárunk piarista pap volt, és csak gondoljunk vissza: más volt az életrend, meg más már a politika, más volt Magyarországon a helyzet. Ebben a megszorított, kicsit megbilincselte és leszűkített munkakörben a mi tanáraink csodálatos munkát végeztek. Azért is lettem piarista, mert az ember ott kap kedvet a piarista hivatásra, amikor látja, hogy a tanárai szépen élnek, és hasznos munkát végeznek.

Amikor jött a rendszerváltás, akkor én tanár voltam még Kecskeméten, és igazgató. Akkor kezdtük látni, hogy a jövőben itt óriási változások lesznek. Akkor Je-

lenits István volt a tartományfőnökünk, ő összehívta az egész provinciát, hogy tervezzük a jövőt. Úgy gondoltam, hogy amik ott akkor elhangzottak, a jövőbeli tervek, azok végig átgondoltak és jók voltak. Nem mind „jött be”, de ezt nem lehetett előre látni. Mert például tudom, a ma élő piaristáknak a 95 százaléka piarista diák volt. Úgy terveztük, hogyha megnyitunk négy-öt piarista iskolát, a régi iskolákat, akkor annyiival több hivatás jön majd – csak ez közben nem jött be.

Akkor a nagy hivatáskrizis az egyházmegyékben és más szerzetekben ekkor indult be a kilencvenes években, s bizony kevesen maradtunk piaristák. De az, hogy visszavettünk sok iskolát, azért az mindenképpen jó volt.

Ami viszont az én korosztályombeli piaristáknak nagyon nehéz: ezeket az óriási változásokat jólélekkel követni. Mert megjelentek a civil tanárok a tanári

karokban, sőt többségbe kerültek. Ez egyfajta nehézség volt már, nem a civil tanárok gyengesége vagy rosszasága miatt; egészen más egy civil tanárnak az élete, meg egy piaristáé. Aztán megjelentek a nők a tanári karban, ami nem szexuális veszélyt jelentett, csak egész egyszerűen egy újdonság volt. Megnyitotunk általános iskolákat, sőt később óvodákat, szakiskolákat. Ez számunkra teljesen ismeretlen terület volt, amibe bele kellett szokni. És bizony nagyon sok korosztályombeli piarista nehezen viseli ezeket a nemcsak új dolgokat és hirtelen változásokat, hanem a „nagyon hamar” jött változásokat.

V.L.: Végül a holnapról kérdezlek. Mit gondolsz, mit vár tőled még az Úristen az eljövendő évekre?

R.J.: Világos, hogy amikor én Rómából hazajöttem, 21 év után 70 évesen, iskolába már nem lehetett visszatérni. Ugye mégis kimaradt 21 év, és odahaza a tanterv ugyan nem változott meg, a kénsav képlete is ugyanaz, de a gyerekek, a szülők, az egész környezet nagyon más. Úgyhogy ezt az előjáróimmal végigbeszéltem, és ők is úgy látták, hogy nincs értelme! Meg hát meddig? Én 70 évesen...?

Kerestem aztán magamnak munkát főleg a lelkipásztorkodásban. Nővérközösségbe is járok ki reggelente szentmisét mondani, néha többet is, ahogy a szükség kívánja. Vasárnaponként pedig járok plébániákra: helyettesíték, illetve olyan plébánián, ahol egy pap van, és négy miséje, egyet el tudok mondani, abban tudok neki segíteni. Tehát a lelkipásztorkodás az egyik, ami

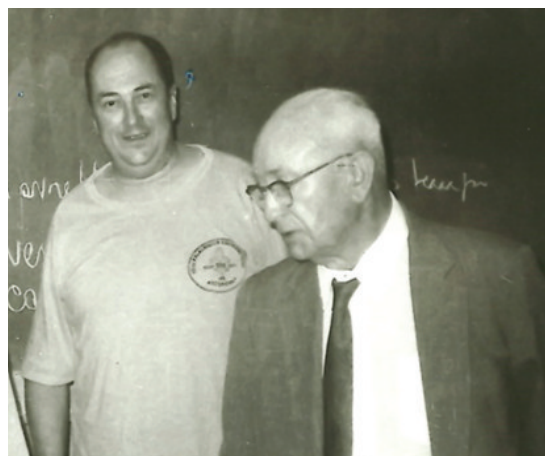
kitölti az életemet. A másik: a romániai piarista provincia delegátusa vagyok. Romániában nincs már piarista rendház, nincs piarista iskola, de ahol nagyon-nagyon ragaszkodnak hozzánk, azokkal a kapcsolatot próbálom tartani, és segíteni nekik.

V.L.: Nagyon köszönöm a beszélgetést, lekötöttél, és gondolom a kedves hallgatókat is. Köszönöm az 50 esztendősi papi szolgálatot és a derűs papi szívedet.

Áldjon az Úr, József atya!

R.J.: Köszönöm szépen!

Lejegyezte: Farkas Zsolt



*Ruppert József és Magyar László
a trencsényi piaristáknál
(1993.)*

Emlékezés Pogány Jánosról születése 110. évfordulójára

Rónay László a MAGYAR NEMZET-ben közölt kis cikkében idézte föl vele kapcsolatos emlékeit. (Hivatásuk: Szerzetes tanár: (1991. április 28.)

Úgy gondolom, nem vagyok egyedül, aki nemcsak Pogány Jánost szerettem valahogy úgy, ahogy azt Rónayék leírták, hanem a matematikát is szerettem és szeretem. Matematika iránti vonzalmamat pedig ennek a számomra egyáltalán nem „félelmetes” kis embernek köszönhetem.

Nem hiszem, hogy különös tehetségem lenne a matematikához. 1946-ban, 13 éves koromban én is olyan „humán érdeklődésű” diáknak könyveltem el magamat, akit a matematika hidegen hagy. Ennek megvolt a dokumentált alapja. A háború utáni első teljes tanévben (1945/46) a Piarista Gimnázium másik híres tanára, Öveges József elégséggel értékelte adottságaimat. Az ítéletét megalapozó konfliktusra is emlékszem: aránypárokról volt szó, és az ezzel kapcsolatos valamilyen „hármasszabályt” kellett volna fölmondanom. Az elégségest tudomásul vettem, és már pályamódosításra szántam el

magam. Úgy gondoltam, hogy szakítok a családi örökséggel: vízimérnök helyett, mondjuk, majd történelem-tanár leszek.

1946 februárjában Öveges József tanszéket kapott a Tanárképző Főiskolán. Osztályunkban a matematika tanítását Pogány János vette át; három hét elég volt, hogy matematikusnak érezzem magam. Megértettem, hogy a matematika nem szabályok gyűjteménye, amelyeket meg kell tanulni, sőt Pogány Jánosnál nem is kell matematikát tanulni. Elég csak figyelni, elég csak elengedni magunkat, kikapcsolni gátlásainkat, hagyni, hogy a „kis Pogány” szuggesztív matematika szeretete magával ragadjon. Elég volt a tanulói jószándék, osztályunk együttesének jószándéka, hogy a matematika órából, felelésből vagy tanári magyarázatból tanár és osztály közös munkája, közös élménye legyen. Nem a tanár magyarázott, hanem a korábban minden önbizalomtól megfosztott tanulók maguk fedezték föl a matematika csodáit, olykor négyen-öten is, vele együtt a tábla előtt.



Pogány János

Hamar fölismertük, hogy szabályok helyett az új fogalmakat kell tisztelni, és e fogalmak bevezetése után az Isten alkotta logikával már mindent megértünk, sőt magunk is levezetünk, bizonyítunk.

Én akkor is már úgy gondoltam, ma is úgy vélem, hogy a középiskolában egyedül a matematika az, ahol már gyerek-, kamaszkorban meg lehet ízlelni a szellemi alkotás örömet. Matematikát ezután sem tanultam, csak boldogan tűrtem, hogy Pogány János matematikája rám ragadjon, olykor föltöltjön.

Kiabált? Kiabált, persze, hogy kiabált. Lelkesedni, lelkesíteni suttogva nem lehet. Eszembe sem jutott, hogy bárki is félhet tőle. Nem voltam jó tanuló, rendetlen és feledékeny voltam, az órarendre sem figyeltem. A házi feladatot vagy azonnal megcsináltam, vagy csak a következő óra előtt a szünetben. Ilyen alkalommal történt, hogy a csöngetés előtt közvetlenül megszólalt a hátam mögött: „Szerencséje van, hogy befejezte, bár még volt 8 másodperce.” Stopperral állt a hátam mögött, és leste, hogy készen leszek-e az órakezdet előtt.

Később, amikor matematikai önbizalmam kulminált, hálátlanul azt gondoltam, hogy a matematika miatt szerettem meg a tanárt, pedig a Tanár szeretettette meg velem a matematikát. Soha nem is gondoltam, hogy szigorú lett volna. Kétségtelen, hogy a többi tárgyból nem jeleskedtem, és a Pogány János adta öt matematika osztályzatból több volt a „jó”, mint a „jeles”. A jeleseknek örültem, a jókat méltányosnak tartottam, hiszen volt „jó” ezen kívül is, bőven.

Az iskolát 1948-ban államosították, két évig (a nyolcosztályos gimnázium 6. és 7. osztályában) már civil tanárok tanítottak; köztük a Pogány Jánossal egyedül kongeniális, hozzá mérhetően nagyszerű matematika tanár, Kertész Antal. Lehet, hogy e két osztály „magasabb matematikai” anyagának tanítása során vált Pogány János félelmetessé. Ezt én nem ítélem meg, nekem erről az időről más emlékeim vannak.

1949-ben már újra biztos voltam, hogy Édesapám pályáját folytatom, vízimérnök leszek. A mérnöknek pedig a matematika az alaptudománya; azt jól tudtam akkor is, ezt vallom ma is.

A társadalom csöndes ellenállásához csatlakozva az államosítással belső száműzetésbe szorított, elszigetelt tanáraink iránti szeretettől is vezérelve, két hozzám mindenben hasonló társammal megkértük Pogány Jánost, csináljon részünkre, velünk olyan önképzőkört, amelyet korábban mi csak távolról figyelhettünk, hiszen még „kicsik” voltunk. Ebből a Pogány-féle önképzőkörből indult el Károlyházi Frigyes fizikusi pályája. (Károlyházi – minden idők legfiatalabb disszertánsa – kandidátusi értekezésének megvédésekor, a „szocialista Tudomány Várában”, az Akadémián, az 50-es években nem szocialista szövegeket hangoztatott, hanem csodálatos szeretettel beszélt Pogány Jánosról és önképzőköréről.)

A mi frissen szervezett önképzőkörünk minden korábbinál szorgalmasabb volt. Hetente egyszer, talán kétszer is, Pogány tanár úr rendházbeli szobájában tartottuk az „üléseket”, hiszen ezeket a rendszeres találkozókat nem lehetett különórának nevezni. Nemcsak azért nem, mert a középiskolához, az iskolás tananyaghoz semmi közünk nem volt, vagy azért nem, mert nem fizettünk óradíjat, hanem mert ez valóban önképzőkör volt: diák és tanár közös önképzőköre.

Mi hárman mérnökök akartunk lenni, ezért magasabb matematikára vágytunk. Pogány tanár úr megszerezte Szász Pál akkor frissen megjelent „Differenciál- és Integrálszámítás Elemei” című egyetemi tankönyvét (amelynél jobbat azóta sem írtak). A könyv Pogány tanár úr részére is új volt (az ott leírtakat akkor már vagy tíz éve hallgathatta az egyetemen, azóta ilyesmivel talán nem is találkozott).

Ennek az önkéntes önképzőkörnek az volt a legnagyobb élménye, hogy a Pogány-féle középiskolás óráknak diák-tanár együttműködése még magasabb szinten teljesedett ki: tanár úrral együtt tanulhattunk. Ő is, mi velünk együtt – pontosabban mi Őt követve – közösen ismertük föl az új definíciók jelentőségét, a triviálisnak ható tételek és levezetések fontosságát, a matematika tiszta fölépítésének szükségességét.

Sok esetben együtt küszködöttünk az anyaggal: ekkor láttuk, hogy a matematika és a jó matematika könyv lehet nehéz, gondolkodásra, kemény gondolkodásra készítő, de nem lehet unalmas vagy fárasztó. Ezt a Pogány-féle önképzőkört lehet, hogy az államosító terrorral szembeni diák-tanár összefogás hozta létre. Lehet, hogy csak így akartunk alkalmat adni szerzetes tanárainknak arra, hogy élhessenek hivatásuknak. Talán többen találkoztunk ekkor tanárainkkal, mint korábban az iskolában. A jószándék lendülete azonban nyilván kimerült volna. Az önképzőkört ez a csodálatos együtt-tanulás tartotta életben mindaddig, amíg el nem kezdtük az egyetemen ugyanazt hallgatni, amit Pogány Jánostól, Pogány Jánossal három éven át már megtanultunk.

Az már a különleges szerencse, hogy számomra a Műegyetemen is folytatódott a matematika élménysorozata. De a világhírű matematikus Egervári Jenőnek (Kosztolányi Dezső nagyrabecsült barátjának) és a csodálatos Rózsa Pálnak nem élvezhettem volna annyira előadásai-

it, ha erre a valós, csak az igazi színházi előadásokéhoz hasonlítható élvezetre Pogány János meg nem tanít. A különbség csak annyi, hogy igazi színházi élményben ritkán van részünk, a matematika élménye pedig az óra-
rend szerint ismétlődött.

1950-ben a megegyezésre kényszerített Egyháznak visszaadott iskolák között a Budapesti Piarista Gimnáziumban is újra indult a tanítás, Pogány János is újra katedráról tanított. Jómagam, ekkor már a mérnöki hivatás

vonzásában, nem vállaltam az utolsó évben az egyházi iskolai érettségi „klerikális” bélyegét. A 4-tagú önképzőkör azonban talán a korábbinál is intenzívebben működött, a differenciálegyenletekbe ástuk be magunkat. A hivatalos tanítási idő után, este látogattuk a rendházi szobácskát. Pogány tanár úr ekkor keresztelt el bennünket Nikodémusoknak, akik csak este merik hallgatni az igazságot.

*Dr. Zsuffa István vízimérnök
(érettségizett: 1951-ben)*

Emlékezés Magyar László tanár úrra születése 105. évfordulóján Hófehér miseing

Musculus masseter. Rágóizom. Megfeszül, mint a rugó. Az arc jobb és bal oldalán kidomborodik. Ugrál, mint egy valódi egér. Le-föl. Ahogy összeharapjuk a fogainkat. Szétrobban a fej – az indulattól, az elszántságtól, a figyelemtől. Musculus masseter.

Szép fej, erős álkapocs, kissé föltartott áll. Mintha mindig belemenetelne a ködbe, éjszakába. Jól faragott koponya. Katona. Leginkább római. Savaria szülötte, a Borostyán út mentén. Pannon katona. Lehet, hogy már Claudius római császár idejében, 43-ban is így állt egy katedrán, szigorú szépségre, idegen szavakra tanítva tanítványait. Kissé lábujjhegyre áll a dobogó szélén, mint ha elrugaszkodnék a küzdelem végtelen vizébe.

Mindig így állt fölöttünk. Nem volt igazságos. Igazságtalan volt, követelő. Nem volt pardon. Nem volt mentség, hogy tanár úr, drága... Nem volt drága tanár úr... De szeretni lehetett, titokzatos módon, szemérmes módon. Ha az ember nem nyilvánította ki szeretetét. Ahogy ő sem.

Minden pontot, csöndes nyelvtani törvényt, eldugott okfejtést megkövetelt. A percek susogva álltak a tanteremben. Vágni lehetett a levegőt. Engedni? Kinek? Minek? Az áll megfeszült, kiroppan a váll, ahogy kis diákseregét kormányozta.

Csönd volt a teremben. A tettes magától jelentkezett, önként fölállt a hibázó. „Tanár úr, én voltam!” Ő meg



Magyar László

csak nézte. A zöld szem erős sugárzása szinte kitörte a szemüveg lemezét.

Szédületes iramban misézett. Papjaink – ugye – a piarista kápolna faragásos fabetétes sekrestyéjében öltötték magukra a „harci mezt”, a ragyogó miseruhát. A liturgiának megfelelően öltöttek arany, fehér, lila, fekete, zöld hímzett fejbebúvós palástot. Alatta a hófehér miseing, hátul nyakban összecsomózva, rajta a zsineg, mintha Isten áldozataként valóban kivégzésre mennének. Ő úgy szorította meg a szent spárgát, azt hittem, megfullad. Ugrált ám a musculus masseter! Rágt a hitet. Hogy fölkapva a háromszögletűen letakart kelyhet, kirohadjon a kápolna nagy árnyékába. Alig lehetett utána futni. Örületes tempóban „lezavarta” a misét. Térdhajlítás, Introibo, rohanás. Végigrohanta a miseszöveget, a bűnbánatot, a Hiszekegyet, az Agnus Deit, az átváltoztatást, mire csengetett volna az ámuló ministráns, már rég „bekapta” a szent ostyát, hogy gótikusán föltornyozott ujjaira dőlve járja arcával a masseter táncot. És aztán már – menjetek békével.

Pap volt? Katona? Egyszerű, napi hadvezér? Kalazanci József kegyes tanítórendjének hajlíthatatlan embere? Kalazanci 1621-ben alapította Rómában a „pauperes Matris Dei Scholarum Piarum – kegyes iskolákat tartó Szűz Mária szegényei” piarista rendet. Csavargó, kallódó, vadóc gyerekek nevelésére. Maga Kalazanci, a rendalapító is papi katona volt, akinek erélyességénél csak szelídsége volt nagyobb. Még életében száz és száz tanműhely támadt Európában – és lett a modern Európának egyik legmodernebb és legképzettebb tanítórendje. Kalazanci életírói szerint még ötéves sem volt a leendő rendalapító, mikor „egy nap törrel fölfegyverkezve nekivágott a városból kivezető útnak, hogy felkeresse és megölje a sátánt, Isten és az emberi nem legnagyobb ellenségét.”

S eme ötéves katonácskából lett a legszegényebb gyermekek legszelídebb istápolója. Ilyen volt Magyar László is, legkedvesebb tanárunk, osztályfőnökünk. Mert a fentiekben róla szóltunk, ha nem tudnánk. Ám senki sem hívta Magyar Lászlónak. Remek nyelvészékű, spanyolt, olaszt, latint, németet, angolt, franciát beszélő ta-

nár volt, afféle napi tudósa a nyelvnek, mégis mindenki „a” Lacinak, Magyar Lacinak hívta – még a hozzánk csinosan átszállingózó szentmargitos, angolkisaszszonyos leánykák is, annyi volt Laciban a közvetlenség. A derű, ami a katonai arcot átsugározta.

Ma is mindenki ismeri, hiszen a „Játszva latinul”, „Játszva angolul”, „Játszva németül” kézikönyvekből ma is sok ezren válogatnak még az aluljáró könyvtárúsnál is. Bestseller. Ezekből a könyvekből úgy tanul nyelveket az ember, hogy észre sem veszi.

S maga Laci is bestseller lett. A piarista tanítórend bajnoka. Erős jelenléte ellenére mindenki kedvence, hiszen nem önmagát akarta érvényesíteni, hanem a szolgálatot.

Nekünk osztályfőnökünk volt. Ott állt a katedrán mindig ugrásra készen a feladatokra, mozgó musculus masseterrel, s olyan szigorral, amit államférfiak (szegény Antall Józsefnek is tanára volt), közírók, Euro-főtisztviselők, kultúratanácsosok, mérnökök és orvosok, papok és lócsiszárok, engedetlenek és engedelmesek, amerikai Dupont-mesterek, hőzöngők és kitartók, szelídek és ivósak, ördögösök és égreszállottak megemlegettek. Pofozott is? Nem tudom. Ha igen, csak kicsit. Engem nem.

Engem „kis kamasznak” hívott. Micsoda marhaság. Mégis, örületesen jólesett, kivételezésnek éreztem – bár akkor még sokkal szerényebb voltam –, hogy én vagyok a kedvence. Minapában beszéltek, ki is volt. Már mint a kedvence. Kiderült – csaknem mindenki úgy érezte.

Ő vett rá, hogy legyűrjem feszélyezettségemet, és néhány pohárka egri bor után hózentrógerben imbolyogva elszavaljam első versemet Gárdonyi Géza emlékére. Különben a legelsőt Lacinak írtam, mikor megtudtam, az iskola államosítása miatt külföldre távozik. El is ment. Hősies iskolaépítőként – Brazíliában, Amerikában – kalazanciskodott.

Aztán most, 84 éves korában, 1997. július 31-én erős arcélével, ugráló musculus masseterrel, szép szemével, kiállva a katedra szélére belevetette magát a fényes ködbe, ahol Istent vélte megtalálni.

Gyurkovics Tibor

Megjelent:

A Magyar Nemzet 1997. augusztus 22-i számában.

Új Ember

HALÁLOZÁS

Dr. Magyar László piarista tanár életének 84., szerzetességének 65., áldozópapságának 59. évében július 31-én Devonban (USA) elhunyt. Temetése augusztus 5-én volt ugyanott. Lelki üdvéért az engesztelő szentmisét e napon mutatták be rendtársai a budapesti Piarista Kápolnában.

Mindszenty József hercegprímás és Magyar László Sch. P.

A háború utáni évek, évtizedek külföldi – akkoriban „titkos” minősítésű – diplomáciai iratanyaga immár szabadon olvasható, tanulmányozható. Különösen érdekesek az Egyesült Államok budapesti követsége és külügyminisztériuma közötti táviratváltások. Ezek egyikeben főszereplő – érthetően az akkori, 1945 és 1948 közötti időszakra – a hercegprímás és mellette a piarista Magyar László volt.

E sorok írójának Magyar László tanár úr a pesti gimnáziumban angol nyelvet tanított. Később megtudtam, hogy a hercegprímás angol nyelvű levelezésében fordítóként közreműködött, 1948. augusztus végén – többek között azért is – el kellett hagynia az országot. (Mivel Szombat helyen volt, így ez elég könnyen megtörténhetett.)

Visszatérve arra a bizonyos diplomáciai táviratra, abban többek között az alábbiak szerepelnek: 1948 tavaszán a követet a hivatalában felkereste egy bizonyos Magyar vezetéknévű, angolul beszélő pap a hercegprímás üzenetközvetítőjeként, hogy ő szeretné megbeszélni vele a magyarországi helyzetet. Az aggodását kiváltó témakörök: az Egyház elleni támadások fokozódása, a papság megosztásának kísérlete, az oktatás

várható elvétele az egyház kezéből, a szoros katolikus kapcsolatokkal rendelkező egyes diákok iskolákból történő eltávolítása, a vallásos erkölcs letörésére irányuló provokációk, az egyházra nehezedő nyomáskísérletek egy ideiglenes megegyezés elérésére.

A követ válaszában elzárkózott a tanácsadás elől ezekben a nagyon nehéz kérdésekben, és például abban is, hogy hosszú távú együttélésre kell-e berendezkednie az Egyháznak. Viszont tudakolta, hogy a hercegprímás közvetlen, állandó, biztonságos kapcsolatban van-e Rómával, amire igenlő választ kapott. A diplomata az akkori tanácskérést a korábbi, hasonló esetek megismétlődéseként értékelte, és kérte Washington hivatalos álláspontját, amit majd továbbíthat a prímásnak.

Erre hamarosan rövid válasz érkezett az amerikai külügyminisztériumból, amelyben a Vatikánt nevezik meg, mint ahonnan megalapozott tanácsokkal lehet ellátni a hercegprímást a magyarországi helyzetről, hiszen az az összeköttetés „megfelelően” működik.

F. Zs.

Bujdosó Bálint
(Meskó Lajos Sch. P.)

AVE, BEATE REX STEPHANE

Idvezlégy, bódog Szent István király!
Néped reménye, igaz gyámola!
Idvezlégy, hitre térésünk oka,
bizony doktora és apostola!
Idvezlégy, példánk: szentséggel kínálj!
Igazság tükre: oktass és bírálj!
...Idvezlégy, boldog Szent István király!

Krisztus Jézusban miattad hittünk,
A mi Urunkban általad idvünk.
Kérünk, imádj ez árva népedért,
Egyház-, hívekért Istenünk megkérde!

Ellenség egy se dúlja mi földünk,
ragadozó ne pusztítson köztünk:
- hiszen Jézusban miattad hittünk.

Idvezlégy, boldog Szent István király!
Néped siratván ma visszakíván.
Boldog székedben Úr Isten mellett
Ostromold értünk égi kegyelmet!
Szétverten világ végső sarkinál
Romlott fogyó nép szólogat, hívván:
„Idvezlégy Bódog Szent István király...”

Eucharisztikus kongresszusok Budapesten

Írta: Farkas Zsolt

A háború előtti „hagyományos” Magyarország utolsó nagy keresztény és hazafias fellángolását minden bizonnyal az 1938.évi, Budapesten megrendezett Kongresszus és az arra való felkészülés eredményezte. De jótékony lelki hatásából még bőven jutott nemcsak a következő évekre, de a további évtizedekre is – akár mindmáig... Akik 80 évvel ezelőtt aktív résztvevői voltak annak a felemelő öt napnak – e sorok írója is ismert ilyen személyeket –, számuk persze már rohamosan csökken. Viszont felejthetetlen emléke tovább élt és él manapság is – ha másban nem –, az egykori kongresszusi himnuszban: „Győzelemről énekeljen Napkelet és Napnyugat...” általánosan ismert és gyakran, szívesen énekelt népénekünként.

A Világkongresszusok története (nem véletlenül!) az 1881. évre és Franciaországba nyúlik vissza. Ekkor tartották az első Lille városában, egy világméretű egyházi ünnep- sorozatként. A továbbiakban aztán – az I. világháborút leszámítva – 1930-ig általában 2-3 évente tartották: nagyjából Európában, s ebből kilenc esetben a franciáknál. Ezek lassanként az egész katolikus világ ünnepévé váltak, célja az összegyűlt keresztény közösségekben – főleg a rendező ország híveiben – tudatosítani azt: az Egyház életének és küldetésének forrása és csúcspontja az Eucharisztia, és ennek tiszteletét ki is fejezni a világ számára üdvös feladat.

Franciaország – a „legendás” forradalom hazája – a Kongresszusok rendezésének ilyen feltűnő gyakoriságával rá is szolgált. 1880 táján a hatalomra jutottak ha-zaengedték a száműzött forradalmár agitátorokat, együtt hozták az egyházellenes törvényeket. Ezek mind a szerzetesek és iskolák, meg a hitoktatás ellen irányultak: az iskolák megszüntetése, a hitoktatás eltörlése,

a szerzetesrendek működésének felfüggesztése, a szerzetesek kiűldözése, az állam és Egyház szétválasztása, az egyházi vagyon elkobzása, a körmenetek és templomon kívüli istentiszteletek megtiltása, a vallásos egyesületek helyébe un. kultuszegyesületek megalakítása minden településen (egyedül ezt a legutóbbit nem hajtották végre, főleg vidéken).

Az 1938. évi budapesti kongresszusnak volt egy hazai előzménye, előképe, amelyre a Világegyház persze jóindulattal felfigyelt: ez Szent Imre herceg halálának 900. évfordulójára való emlékezés 1930-ban. A magyar Egyház főpásztorai meghívást intéztek a Kárpát-medencében („Mária országában”) meg a külföldön élő hívő testvérekhez, hogy erre a jubileumra zárandokoljanak el hozzánk.

XI. Piusz pápa Serédi Jusztinián hercegprímáshoz 1930. júniusban intézett apostoli levelében Isten áldását kérte a Szent Imre év sikeréhez, s apostoli áldását adta. Egyben közölte: legátusát küldi, hogy az ünnepségeken ilyenképpen „személyesen” is jelen lehessen.

A jubileumi év történéseinek főbb mozzanatai: a pápai legátus fogadása, a budai Szent Imre szobor leleplezése, az Oltáriszentség dunai ünneplése, a Szent István napi körmenet, az Eucharisztikus Nagygyűlés, tudományos és irodalmi kongresszusok sora, valamint a külföldről érkezett testvérek fogadásának sok-sok kedves alkalma.

A Szent Imre év az egész katolikus világ figyelmét – kiszabadulva a valamiféle nemzetközi elzártságból – hazánkra irányította, s így az Egyház is az egész világon velünk ünnepelt. Másrészt az ünnepség eredményes lefolytatása biztosítékot adott arra is, hogy a majdani, 1938. évi Kongresszus megrendezését is hazánkra bízassák. Ebben a magyarok még azért is előnyt él-

veztek, mert a Szentszék meglepéssel észlelhette a magyar egyház eredményes működését, továbbá az ország reményt keltő valláserkölcsei, társadalmi, gazdasági fejlődését.

De a személyi körülmények is döntők lehettek. Serédi még bencés szerzetesként a XX. század első két évtizedét Rómában töltötte, hírnevet szerezve a kánonjogot kodifikáló bizottságban és az új egyházi törvénykönyv szerkesztésében. Így tehát a még 1922-ben a pápai trónra került XI. Pius közelről láthatta Serédi különlegesen értékes római működését. S amikor 1927-ben esedékessé vált az új hercegprímás jelölése, őrá esett a választás.

1927 karácsonya előtt tartották az újonnan jelölt öt bíborost – köztük Serédit is – kreáló titkos konzisztóriumot, majd három hét múlva – az immár bíborossá lett – Serédinek a püspökké szentelését, amivel esztergomi érsekké, s így „Mária országának” (vagyis ősi jog alapján az egész Kárpát-medencének) a hercegprímása lett.

Mindezen sok figyelemreméltó esemény után az Eucharisztikus Világkongresszus Előkészítő Bizottsága, XI. Pius előzetes jóváhagyásával, már 1936 novemberében egyhangúlag Budapestnek ítélte a megrendezés jogát, mert az Egyház ily módon is tisztelegni akart első, szent királyunk emléke előtt. Ez a döntés egyébként hazánk rendkívüli megbecsülését jelentette (amiben valószínűleg benne lehetett Pacelli bíboros államtitkár pozitív véleménye is...).

Fél esztendő múltán kezdődött Magyarország Szent Esztendeje a pesti Szent István Bazilikában, vesperás



alakjában történt megnyitásával: az egész ország – civilek és egyháziak – ezen munkálkodtak.

A pesti piarista gimnázium például már az előző 1937. év novemberében triduumot tartott szentbeszéd sorozatával, az Oltáriszentséget állítva ennek középpontjába. (Pontosan egy esztendő múlva, már a Szent István-nak ajánlott évben, hasonlóan ismét lesz triduum szent királyunk értékeit kiemelve.)

A kongresszusok általános jellegzetessége volt – mint a budapestinek is –, hogy jelentős részben világiak hozták létre, és vitték diadalra az Eucharisziát, papi szervezésben, hogy szentségimádással, lelkigyakorlattal, ünnepélyes körmenetekkel, sok-sok hívő szent-áldozásával tanúskodjanak az Oltáriszentség tiszteletének fontosságáról. Bár ünnepi szentmiséket is tartottak, hogy biztosítva legyen az Oltáriszentség ott helyben a szentségimádáshoz és a körmenethez, mégis az Eucharisztia megünneplése mintha háttérbe szorult volna.

A lelki készülődés mellett persze a világi szervezőmunka is megindul, ami arra is alkalmas, hogy véglegesen kitörjön az ország a húsz esztendeje kezdődött elszigetelődéséből. Sok magyar is jött – nemcsak katolikusok – a határ túloldaláról, meg más külföldiek is (például tiroliaiak is a „tiltás” ellenére!). A Szent István-i birodalom 15 katolikus egyházmegyéjének főpásztora is ott volt. A megjelentek számát vizsgálva kiderül, hogy 15 bíboros, 430 érsek és püspök, sok ezer pap meg zarándok érkezett. A hazai egyháznagyok közül majd hatan lesznek, akiknek hamarosan tragikus sors jut: Mikes János és Grósz József (Szombathely), Zadravecz István és Hász István (tábori püspökök), Meszlényi Zoltán (Esztergom), Kelemen Krizosztom (Pannonhalma), és tízen Kelet-Európából, akiket korlátozások sújtanak eltiltás, elűldözés, börtön, kényszerlakhely formájában (köztük van Stepinac zágrábi érsek és több görög katolikus püspök).

Aztán elérkezett az 1938-as év májusa. A hihetetlen méretű előkészületek után –, amelyben szerepet kapott öt tábornok is Farkas Ferencsel az élen –, és a Hősök-terei helyszín kialakítását követően május 19-én már minden elkészült, s várta a pápai legátusnak kinevezett Pacelli bíboros államtitkár megérkezését május 23-án. Székesfehérvári üdvözlésére magyarul válaszolta: „Éljen az Eucharisztikus Kongresszus! Éljen Krisztus Király! Éljen a Katolikus Magyarország!”

Maga a Kongresszus május 25-én délután a legátus nyitó szentmiséjével kezdődött a Hősök-terén kétszáz ezer hívő részvételével. Másnap ugyanott délelőtt 150 ezer az évben esedékes elsőáldozó jelent meg, 300 pap gyóntattott. Este a máig emlékezetes dunai hajófelvonulásra került sor. A Szent Istvánról nevezett tekintélyes vezérhajón volt elhelyezve az Oltáriszentség, előtte imádkozott a legátus és a hercegprímás. Nyolc hajó előzte meg, hat követte, amelyek megkerülték a Margit-szigetet, s úgy tértek vissza. Mindezt meg a gellérthegyi tűzijátékot a folyó két partján félmillió ember ámulva csodálta.

A következő napon a Hősök-terén katonák és hadirokkantak gyűltek össze szentmisére, este ugyanitt 150

ezer férfi szentségimádása következett, éjfélkor pedig szentmise ennyi áldozóval. Május 28-án konferencia a Katolikus Kör nagytermében az Egyház egységéért, este az Operaházban Liszt Ferenc Oratóriuma hangzott el. Másnap a vidék fiatalsága jött fel a fővárosba 25 ezres Nagygyűlésükre az Ünnepi Csarnokba. Ezen a vasárnapon, az utolsó napon, délelőtt került sorra a bíboros-legátus utolsó szentmiséjére 500 ezer hívő jelenlétében; 300 pap, 600 ministráns szolgál, meg 1200 tagú kórus. Délután körmenet indult a Bazilikától a Hősök-terére négy és fél órán át. Megérkezésekor az addig napos, szép idő zuhogó, viharos esőbe csapott át. A hercegprímás és a legátus beszédjüket a rádión át mondták el. Pacelli bíboros végső szavai: „Kíváncsi vagyok, hogy e szép napok emléke soha el ne vesszen, és Mindnyájukon a Szentséges Jézus áldása legyen életben és halálban. Dicsérettessék az Ur Jézus Krisztus! Éljen Mária Ország!”

Aztán máris a következő napon, május 30-án – a Szent Jobb megtalálásának emléknapján – a bíboros legátus mondott Búcsúmisét az Országház előtti Kossuth Lajos-téren a Szent Jobb jelenlétében. Majd ismét körmenet vonult a Hősök-terére, ahol újból félmillió sokaság részvételével mondott könyörgést Pacelli bíboros. Ezzel nyílt meg a Szent István év, s megkezdődött a Szent Jobb országjárása, amelynek során a Szent Erekllye még a visszatért országrészekbe is eljutott..

A Pápa küldötte másnap elhagyta a fővárost, hogy visszainduljon Rómába, ahol XI. Piusz pápának számolt Magyarország népének általa megtapasztalt buzgóságáról. S így maradt meg hazánk igaz barátjának...

XI. Pius alig kilenc hónap múlva halott, s egy hónapos „széküresedést” követően, 1939 márciusában XII. Pius néven követi elődjét, s lesz tanúja még két évtizeden át, 1958. október 9-én bekövetkezett haláláig a sok szörnyűségnek.

A Kongresszus mondanivalóját, lényegét egész tömören az ez alkalomra írt, először a Hősök-terén egykor elhangzó – s az azóta eltelt nyolc évtized során, manapság is énekelt – Kongresszusi Himnusz soraival lehet összefoglalni: „Krisztus kényér s bor színében Úr s Király a Föld felett, forrassz eggyé békességben minden népet s nemzetet.”. (Éppen ezért megtartása továbbra is nagyon szükséges!).

Ez a Kongresszus nemcsak a hazai katolicizmusnak, hanem annak a korszaknak is a legfontosabb közösségi ünnepe volt, mert nem vetült olyan nemzetközi érdeklődés hazánkra sem előtte, sem utána; hatása és szellemisége alól még annak ellenzői sem tudták kivonni magukat. Országunk megítélése pedig jelentősen javult, különösen is a lezajlott ünnepségsorozat hatására.

Az 1983-ig tartó sok-sok év, több évtized alatt a hatalom részéről általános hallgatás, közöny, elhallgattatás kísérte a Kongresszus emlékét, csak a templomokban hangzott fel a hívek ajkán annak himnusza. Mígnem a félévszázados évfordulón egy vékony, füzetszerű kötet kiadását engedélyezte a diktatúra. Ugyanakkor – az

„enyhülés” jegyében – egy másik „engedményben” is részesültünk: a Szent Jobb „országjárásra” indulhatott. (Elhagyta már régebben a plébánia páncélszekrényét és a Bazilika kápolnájának ereklyetartó szekrényét is, hogy a templomot valamiféle körmenetben megkerülhesse). 1988-ban eljutott az ország érseki és püspöki székhelyeire, mégpedig 13 színhelyre, ahol a hívők meg a nemzeti érzésű keresztények tömegei várták, és vették körül imádkozva, áhítattal.

Különleges jelentőséget tulajdoníthatunk annak, hogy Ferenc pápa a következő, 2020. évi (sorrendben 52.) Világkongresszus megrendezésére (1938 után 80 esztendővel) járult hozzá hazánk nagyon várt és remélt erkölcsi megújulásához. Ezzel a gesztusával nyilván értékelte az ország jelenlegi fejlődési irányát, és talán emlékeztetve 1938-ra, még ösztönözheti a híveket a tartalmas, eredményes felkészülésre. Ez két év múlva elvezethet többünket a hitbéli őszinte részvételre, ami bizonyára a szomszédos országok híveinek is épülésére lesz.

Az Istentiszteleti és Szentségi Kongregáció irányelve manapság az, hogy „az Eucharisztia megünneplése legyen a Kongresszusok megnyilvánulásának és áhítat gyakorlásának közép- és csúcspontja. Minden kezdeményezés és a különböző áhítatossági formák erre irányuljanak.”

A Rítuskongregáció II. Vatikáni Zsinatot követő állásfoglalása szerint (1967-ben) a Kongresszusok célja, hogy az Eucharisztia titkának ismerete elmélyüljön a hívek lelkében. Ennek eszközéül említi a szentségi körmeneteket és a különböző ájtatosságokat, de az ünnepségek fénypontja mégis az ünnepélyes szentmise legyen.

Még II. János Pál pápa egyik apostoli levelében fontosnak tartotta a papok lelkiéletében és lelkipásztori szolgálatában az Eucharisziát.

A Püspöki Szinódus apostoli buzdítása (2005-ben) az eucharisztikus áhítat különböző formái között említi a helyi, nemzeti és nemzetközi Kongresszusokat. Megállapította, hogy az Eucharisziával kapcsolatos különböző áhítatformákat – megfelelően modernizálva – ma is érdemes gyakorolni, ámde közösségi formában végezve.

A Kongresszusra vonatkozó 2. lelkipásztori év idén májusban megnyílt. Megvan a kiemelt programok rendje is, és folyik a kísérőprogramok szervezése, alakulnak a Hősök-tere oltárelképzelései.

Szeretnék meghívni a 2020-ban esedékes elsőáldozók mindegyiket a nyitó szentmisére, amihez plébánosi ajánlás szükséges. Plakettet kapnak majd és egyforma öltözetet is. Bár a Kongresszus nemzetközi kiterjedésű, mégis a készülődés nálunk a legaktívabb azért, hogy jelentős megújulást eredményezzen. Igaz, hogy 2020-ban kisebb lesz a társadalmi hatás, mint volt 1938-ban, hiszen 1945 után jött egy 40 évre terjedő „tiltott” időszak. Ezért talán még ma sem(?) merik megvallani a hitüket, avagy nem terjed ki a figyelmük, igyekezetük ebbe az irányba. Pedig a Kongresszus célja éppen az, hogy nyerkék vissza hitüket és hitük gyakorlását...!

A Kongresszus nagyszerű lehetőség is a magyar keresztény kultúra bemutatására, ami például az egyes plébániák bevonásával a délutáni-esti programokon lehetséges. (Éppen az idei úrnapi szentségimádási akció alkalmas volt a Kongresszus hírének terjesztésére). Az egész társadalmat kell megszólítani, ezen belül az értelmiséget és a fiatalokat. Az előzetes figyelemfelkeltésre mindenütt talán a szentségimádások lehetnek a legalkalmasabbak.

A továbbiakban bebizonyosodott, hogy már a 2007. évi Városmiszió is példászerűen eredményes volt. Jelen időben az első szentségimádást Magyarországon tervezték: 20 ezer ember mozgósítása volt a kitűzött cél, de végül is több mint 30 ezren jöttek össze. Idén Úrnapján rendezték az első népszerűsítést szentségimádással, amelyhez az egész világon csatlakoztak: ezen a tervezetthez képest sokkal több helyszínen vettek részt.

A jövőben további négy világméretű szentségimádást terveznek: 2018. november, 2019. január, november, végül 2020. június kijelölt napján, Krisztus Király ünnepéhez és Úrnapjához csatlakoztatva.

Már tartottak eddig is szentségimádási „imaiskolát”, Budapesten már létezik éjjel-nappal nyitva tartó templom (mint pl. a Belvárosi Főplébánia) szentségimádásra. Minden szentmisén elmondják (közös és felállva) a Kongresszusra felhívó imát. A plébániák körében szervezik a „partnerséget”: már jó előre kialakítják a testvérkapcsolatokat az itthoni és a külföldi magyar közösségekkel, hogy 2020-ban legyen szálláshelyük is az erre vállalkozó családoknál, ismerősöknél, barátoknál. Idén ősszel nyílik egy érdekesnek ígérkező kiállítás a Pesti Vigadóban: „Az elismert Eucharisztikus csodák”-ról.

A Kongresszus főbb eseményei már körvonalazódnak. Bevezetesként egy Eucharisztikus Konferencia lesz Esztergomban (2020. szept. 10-12.). Budapesten ünnepélyes nyitó szentmise a Puskás Ferenc Stadionban (2020. szept. 13. vasárnap) elsőáldozással, délután Gospel-koncert (ökumenikus Istendicsőítés). Hétfőtől péntekig (2020. szept. 14-18) a Hungexpo lesz az otthonunk: délelőttönként közös ima, katekézis, tanúságtétel, szentmise, étkezés után fakultáció a regisztráltaknak. Szerda (2020. szept. 23) délután vendégül látás, (2020. szept. 20-25) egy közeli plébánián a különféle nyelvetterületekről érkezetteknek közös szentmisével, baráti beszélgetéssel és műsorral, utána agapé. Csütörtöktől vasárnapig ifjúsági fesztivál. Csütörtök este taizéi szentségimádás a Szent István Bazilika előtti téren. Pénteken nagy ifjúsági est a fiataloknak közös ünnepeléssel. A szombat a családoké játékokkal, különféle programokkal a nagyréten, illetve a szabadtéri színpadon. Aznap délutánján nagymise az Országháza előtti Kossuth Lajos-téren, ahonnan fáklyás körmenet indul a Hősök-terére (Miként 1938-ban is történt). Vasárnap délelőtt itt lesz a záró-szentmise, melyre meghívják a Szentatyát; távollétében videó üzenetet küld – ez esetben legátusa helyettesíti.

Újabban (2017-ben), a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusok Pápai Bizottságának elnöke az országos

papi rekollekción a 2020. évi Kongresszusról szólva új szempontokat fogalmazott meg. Ebben a „Szentáldozás és az Oltáriszentség tisztelete a szentmisén kívül” c. Szerartáskönyvben a következők olvashatók: „Az Eucharisztikus Kongresszusokat úgy kell tekinteni, mint amelyre valamely közösség meghívja az egész helyi egyházat, vagy valamely helyi egyház a vidék vagy nemzet többi egyházait, avagy a földkerekség valamennyi egyházát, hogy az egység kötelékében nyilvánosan tiszteljék az Eucharisziát. Ahogyan annakidején Róma keresztényei egybegyűltek az Eucharisztia ünneplésére, ugyanígy a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusok is az Egyház egységének megjelenítői legyenek az egész Világegyház szintjén. Az ilyenkor egybegyűlő Egyház az Eucharisztia ünneplésében, a szentmisében éli meg az Eucharisztikus Kongresszus csúcst. Ezért a II. Vatikáni Zsinat után a Kongresszusokon a központi esemény már nem az ünnepélyes zárómenet, hanem az Eucharisztia közös ünneplése.

A Kongresszus helyéről, témájáról és rendjéről előzetes tájékoztatást kell adni a helyi és a többi rész-egyházakban. E célt szolgálja a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusok Pápai Bizottsága, amelyet 1986-ban a Pápai Bizottságok rangjára emelt II. János Pál, majd végleges státútumot kapott 2009-ben XVI. Benedektől. Ilyen feladata van a megrendező városban felálló helyi bizottságnak is. Az itteni felkészülésben fel kell használni a teológiai, biblikus, pasztorális tudományok, meg a humán tudományok szakembereinek közreműködését. Az előkészület során három dologra kell törekedni: katekéziseket, konferenciákat kell tartani az Eucharisziáról; a hívek legyenek tevékenyebbek az ünneplésben, s tudatában annak is, hogy az Eucharisztia hitből fakadó szeretetszolgálat (diakónia) forrása.

Az elvi szempontok alapelvei ezek legyenek: az Eucharisztia (a szentmiseáldozat) a legfontosabb csúcs, minden más forma erre irányuljon, bár szépek a gyertyás körmenetek és a szentségimádások is; ünnepeljék együtt az Eucharisziát; igeliturgiát és katekézist is kell tartani az Eucharisztia misztériumának megértésére, megvalósítására; az egyes templomokban imádkozzanak együtt az Oltáriszentség előtt, de tartsanak körmeneteket is, amelyek szabályait kongresszusi határozat tartalmazza.

A Kongresszusok hűségesen hirdetik az Egyház Eucharisziára vonatkozó hitét. A teológiában a szentmiseáldozat jellegét és a valóságos jelenlétet hangsúlyozni is kellett az elmúlt századokban a reformáció miatt kialakult teológiai szemléletben.

Két esztendő van hátra, ami elegendő kell hogy legyen az eredményes felkészülésre...

Hivatkozás:

Serédi J. Prímás album (1928)

Szent Imre album (1930)

Katolikus lexikon (1930)

XXXIV. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus Emlékkönyve (1938)

Annuario Pontificio (1953)

Új Ember (2018. jún. 3, júl. 1.)
Magyar Idők (2018. jún.26./
Piarista Diák (2013. szept.)
Mária Rádió füzet (é. n.)

Imádkozzunk a budapesti Eucharisztikus Világkongresszus sikeréért (1938)

Úr Jézus, ki a legméltóságosabb Oltáriszentségben a kenyér és bor színe alatt végtelen értékű áldozatunk lelki táplálékunk biztos útmutatója vagy, s általa isteni Szívednek mérhetetlen szeretetében részesítesz bennünket: eucharisztikus szentévkben különös alázattal borulunk le Előtted és kérünk Téged, szilárdítsd meg lelkünkben a Benned bízó és s Te éretted égő szeretetet. Engedd, hogy a hazánk fővárosában tartandó Eucharisztikus Világkongresszus által méltó kifejezést adjunk sziklaszilárd hitünknek, imádó hódolatunknak és Hozzád való hűséges szeretetünknek. Add, hogy az Eucharisziából kiáradó kegyelemmel mindnyájan új, Istennek tetsző életet éljünk.

Jézusunk, eucharisztikus Király, emeld fel azért Magadhoz e szentév folyamán gyermekeinkét, ifjúságunkat és országunk egész népét.

Vedd magadhoz főképpen a szegényeket, a betegeket és a szenvedőket, hogy Benned vigasztalást és erőt találjanak. Térítsd vissza Istenhez a tévelygőket és a bűnösöket, hogy ők is Benned lássák és kövessék üdvösségük egyetlen útját. Vedd oltalmadba üldözött híveidet az egész világon és vess gátat az istentagadók vakmerő támadásainak. Eucharisztikus engesztelő áldozatot fogadja el Isten végtelen igazságosságának megfelelő elégtételadásként ezekért a támadásokért és az egész emberiség bűneiért.

Jézusunk, igazi Békefejedeleme, állítsd vissza a világon a népek és a társadalmi osztályok között az őszinte egyetértést. Jöjjön el a Te igazságod és békességed országa, hogy a Te szeretettedben egyesülve megelégedetten éljenek a nemzetek, a különböző társadalmi osztályok és az egyes emberek.

Boldogságos Szűzanyánk, Magyarország Nagyszszonya, könyörögj Eucharisztikus Világkongresszusunk sikeréért!

Szent István, első Királyunk és Apostolunk erősítsd meg népedet ősi szent hitében!

Áldassék mindörökké a legméltóságosabb Oltáriszentség! Ámen.

Ima a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusért (2020)

Mennyei Atyánk, minden élet forrása!
Küldd el Szentlelkedet,
hogy az önmagát értünk feláldozó
és az Oltáriszentségben velünk levő Krisztust
felismerjük és egyre jobban szeressük!
Ő Urunk és Mesterünk, barátunk és táplálékunk,
orvosunk és békességünk.
Adj bátorságot, hogy az ő erejét és örömét
elvigyük minden emberhez!
Add, hogy a készüllet ideje
és az Eucharisztikus Kongresszus ünneplése
egész hívő közösségünk, fővárosunk, népünk,
Európa és a világ lelki megújulására szolgáljon!
Ámen

Mindszenty József és az Eucharisztikus Kongresszus éve

Az elkövetkező budapesti Kongresszustól a hívő magyarság hazánk erkölcsi színvonalának javulását, hitbeli buzgóságának növekedését is várja. De fűződhet hozzá egy talán beteljesedő titkos reménykedésünk: Magyarország egykori hercegprímásának várva-várt oltárra emelésére jó alkalom kínálkozik a 2020-as esztendő szeptemberére, szorosán a Kongresszus időpontjához csatlakoztatva. Ekkor újraéledhetne az Ő magasztos példamutatása az egész világon, ami a háború utáni évtizedekben sokáig megvolt, így lemondásokor, s halálakor is.

Erre döbbenetes adat jelent meg a Piarista Diák 1998 decemberi számában, az alábbiak szerint.

Mindszenty József neve már életében fogalomná vált nemcsak hazájában, de szerte a nagyvilágban is. Ez utóbbira álljon itt egyetlen meghatározó példa. Alsó-Ausztria egy magyar származású (de német nevet viselő) katolikus papja utazásai során eljutott a Távol-Keletre, s ott találkozott egy, a Vörös-Kínából csodás módon szá-

badult szerzetessel. A kérdésre, hogy mint volt képes a szörnyű kínzásokat elviselni, a pap így válaszolt: „Tudja, én hallottam egy bíborosról, Mindszentynek hívják, akit Ön talán nem is ismer. Tudomásom volt az ő súlyos szenvedéseiről, amit a börtönben kiállt. Hát ez adott nekem erőt, hogy én is kibírdam...!”

Az újabb időkben több avatás is történt a magyar várományosok között: Romzsa Tódor (2002), Salkaházi Sára (2006), Meszlényi Zoltán (2009), Bogdánffy Szilárd (2010), Scheffler János (2011), Sándor István (2013), Brenner János (2018). És heten vannak, akik már elérték az „Isten szolgája”, sőt a „Tiszteletre méltó” fokozatot.

Ez előbbieik közé tartozik Mindszenty bíboros, akit már nem sokkal halála után előrevételezeten (!) „szentként” kezdtek emlegetni. E sorok írója jó emlékezetében tartja két római esetét is az 1980-as esztendőből. Tomek generális a prímás boldoggá avatásáról ezt mondta: „...Most nem volna ajánlatos kezdeni,

merthogy a magyar kormány és a püspöki kar is olyan erős, hogy azt annullálni tudná (?!). Várni kell egy darabig. (...) Nagyon érdemes erre, de az idő nem alkalmas rá!” Jómagam ugyanekkor mégis felkerestem a Papi Kongregáció épületét a XII. Pius-téren, s ott eljutottam Mons. Mester István pápai prelátushoz, hogy írásbeli nyilatkozatot tegyek: a Szentszék hasson a Magyar Püspöki Karra, hogy az szorgalmazza a boldoggá avatást!

(Itt felmerülhetne az a mellékes kérdés: a boldoggá avatási eljárásban egy ideig szerepet játszó bencés Somorjai Ádám – afféle „ördög ügyvédjeként” – találkozott-e egyáltalán ilyesféle megnyilatkozásokkal, s azokkal mit is kezdett?!

A hazai örvendetes változások lehetővé tették, hogy a hazailag illetékes Esztergomi Főegyházmegye elkezdje a szükséges egyházmegyei eljárás lefolytatását, ami 1994 májusától 1996. július 31-ig tartott. Ennek érvényességét 1999. szeptember 9-én elismerték, amivel elnyerte az „Isten szolgálja” kitüntető címet.

Ezután következett a Positio, amely a posztulátor által összeállított iratanyag, az ügy szakmai összesítése. Ez a teljes iratanyag és a tanúvallomások alapján 2016. év novemberére készült el, majd egy kilenc teológusból álló bizottság elé viszik, amely felülvizsgálja az „erények hősiek fokán” való gyakorlását, vagyis az: életszentséget. A véleményekkel kiegészített és az esetleges hiánypótlásokkal kibővített Positio egy hét bíborosból álló bizottsághoz kerül, amely meghozza döntését. Igenlő megítélés esetén a kongregáció prefektusa a pápa elé tárja az ügyet, akinek pozitív döntése esetén elkészülhet a Decretum, a hivatalos dokumentum. Ettől kezdve a „tiszteletre méltó” cím illeti meg.

Ekkor kezdődhet a feltételezett csoda kivizsgálása, ami ugyancsak az egyházmegyei szakasszal kezdődik, aminek ügycsomóját Rómába küldik. Most is készül egy összefoglaló munka, ami két szakértő után egy bizottság elé jut. Ha nincs tudományos magyarázat, akkor egy héttagú teológus bizottság vizsgálja, majd ugyancsak hét bíborosból álló bizottság dönt. Pozitív esetben a pápa elé tárják, aki további püspökök „rendes konzisztóriumai” meghallgatása keretében megerősíti véleményüket, s erről hivatalos dokumentumot szerkesztenek.

Mindszenty bíboros ügyében újabban (június 14-én) egy pozitív fejlemény következett be a Szentek Ügyének Kongregációjában. A teológus tanácsosok ülésén, amely szakmai alapon vizsgálta, és értékelte a Positio-t az életszentség megvalósulását illetően, egyhangú pozitív döntés született – az ügy római posztulátorának a tájékoztatása szerint. A teológus tanácsosok ugyanis nagy elismeréssel szóltak, és szavaztak a bíboros életszentségéről és személyéről. És ha elismerik a közbenjárására történt – és egyházmegyei szinten már kivizsgált – csodásnak tűnő gyógyulást is, akkor kerülhet sor boldoggá avatására.

A boldoggá avatásért már korábban is elmondott könyörgések sokaságán túlmenően álljon itt az 1991. má-

jus 3-i emlékezetes esztergomi újrateremtésen mondott mindössze kettő:

Merle Tamás teológus: „(...) imádkozzatok bizalommal az Úr Istenhez, hogy Mindszenty József hamvai egykor majd a kriptá homályából fölkerüljenek a Bazilika fényébe, hogy akkor az Egyház nagyobb dicsőségére, a magyarság hasznára Ő minden szentek, de főképpen a magyar szentek sorában megtalálja a maga méltó helyét!”

A temetési szertartás és a sírűregbe helyezés után Paskai bíboros érsek az altemplomban elmondja az általa szerkesztett, szentté avatást kérő imát: „(...) ha szent akaratoddal megegyezik, add meg hívő magyar népednek, hogy József bíboros szolgádat egykor Egyházunk szentjei között tisztelhessek.” Egyidejűleg kint a szabadban is mondjuk a kérő imát.

A temetés időszakában voltak más megnyilatkozások is, így Rómában.

A tekintélyes Silvestrini bíboros: „Mindszentyt az Egyház már vértanúnak ismeri el, minthogy az emberek olyan tisztelettel veszik körül alakját, mint akit már boldoggá avattak. A formális boldoggá avatás az eljárás menetétől és a Szentatya döntésétől függ.”

A Szentszék félhivatalos lapja, az Osservatore Romano: „(...) Az új Magyarországon, amely a harmadik évtizedre tekint, mártír tanúságtétele (...) megmutatja a jövő útját is egy olyan tanú boldoggá avatására, aki annyira szerette népét és Egyházát, hogy »életét adta értük.«”

Natália nővér által közvetített jézusi ígéret: „Megverve viszem el, és szentként hozom vissza.” Mindszenty bíboros „oltárra emelésére” alkalmas helyszín lehetne a bazilika – a Bakócz-kápolnával átellenes – másik oldalkápolnája.

Hercegrímás urunk életét különleges módon jellemzi az Egyházhoz és népéhez való hűség, a keresztény hit védelme, a felelősség- és áldozatvállalás – ez a ragyogó életpélda ma is sokakat megérint. Nagyon sokan várjuk tehát a döntést, hiszen Egyházunk, népünk lelki gazdagodását szolgálná az ő boldoggá avatása.

Farkas Zsolt

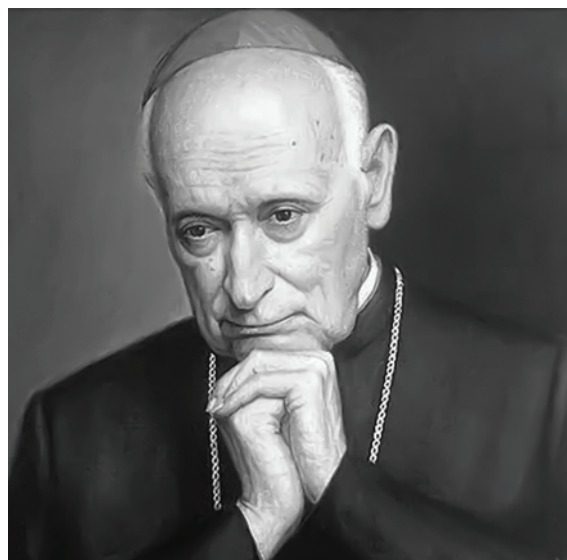
Hivatkozás: Új Ember /2018. ápr.29., jún. 24./

Piarista Diák /2001. dec., 2012. márc./

Istenünk! Te Mindszenty József bíborost arra választottad ki, hogy az üldöztetés idején mindhalálig hűséges főpásztor legyen, az igazság és a szeretet igazságtevője. Fogadd kegyesen József bíboros szolgád megaláztatásait, áldozatait, amelyeket földi életében a magyar Egyházért és a magyar népért ajánlott fel. Szenvedése legyen napjainkban is Előtted kedves áldozat Egyházunkért, hazánkért. Hozzá csatlakozva akarunk mi is imáinkkal, áldozatainkkal engesztelni lelki megújulásáért. És ha szent akaratoddal megegyezik, add meg hívő magyar népednek, hogy szolgádat Egyházunk szentjei között tisztelhessek. Krisztus, a mi Urunk által. Ámen.
(Az avatást kérő ima teljes szövege)

„LEGYÜNK MOST AZ IMÁDSÁG NEMZETE!”

Ha újból
megtanulunk
imádkozni,
lesz honnét erőt
és bizalmat meríteni.
Én is a milliók imahadjáratában
és édesanyám
mostantól még
szorosabbra fogott
rózsafüzérében bízom.
Ne veszítsétek el bizalmatokat!
Tartsuk meg
a mi reménységünk
rendíthetetlen vallását.
Így lesz erőnk
a reánk váró küzdelemre.”
Mindszenty József ...



„...akarok lenni népem lelkiismerete,
hivatott ébresztőként kopogtatok lelketek ajtaján...”

XII. Piusz pápa és Mindszenty bíboros

Pacelli még bíboros államtitkár, amikor legátusként 1938-ban Budapesten találkozik a magyarok tíz- és százazeivel. Akkor és itt olyan mély benyomás éri a hívek meg a legfelső állami vezetés részéről, ami haláláig terjedően Magyarország igaz barátjává teszi pápáként két évtizeden át, 1958-ban bekövetkezett haláláig. Talán ennek is köszönhető, hogy 1943-ban, a világháború kellős közepén engedélyezi Boldog Margit szentté avatását mintegy lelki megerősítésként a háborúban álló magyar nemzetnek.

1945-ben „új világ” következett, s a „rendszerváltozás” még sokkal inkább megkövetelte az odafigyelését, a segítségét. Mindig meleg együttérzéssel és atyai jószággal kísért Mindszenty József küzdelmes életét 1944. márciusi püspökké szentelésétől, s főleg Esztergomba áthelyezése után 1945 októberétől, amivel Magyarország hercegprímásává tette. Már decemberi első római útjakor jóleső érzéssel emlékezett vissza legátusi küldetésére! „Örülök, hogy a magyar nép, amelyet 1938-ban az Eucharisztikus Világkongresszuson megszerettem, és szívembe zártam mély vallásosságáért, ma a kereszt árnyékában is ragaszkodik hitéhez.” És kérdezte: „Annyi szenvedés közt tudtok még valaminek örülni?” Aztán két hónap múlva, Mindszenty bíborossá kreálásakor, átölelve fenn-hangon így kiáltott: „Éljen Magyarország!” Majd megindultam, szinte jövődölésszerűen, hozzátette: „A 32 közül Te leszel az első, akinek vállalnod kell a bíborszinnel jelzett vértanúságot!”

A budapesti Kongresszus 10. évfordulóján, 1948-ban, így emlékezett: „A Ti nemeslelkű népeteket, amely a századok viszontagságainak közepette annyi csapást szenvedett, most sem sodorta el ez a szörnyű hullámvérés. A százados és életerős tölgyet tépheti a vihar, de ki nem döntheti. A Ti osztályrészetek valóban szilárdan állani a szenvedések közepette is.” Az 1948. évi karácsony-másodnapos letartóztatása és börtönbe vetése ellen haladéktalanul tiltakozott; a „justizmord” kihirdetése után, 1949 februárjában megismételte tiltakozását. Kimondta azt is: „az eljárás fő célja az volt, hogy megrendítsék Magyarországon a Katolikus Egyházat”.

Amikor a bíboros fogsága – „in carcere per la fede” – 1956 október végén befejeződött, visszatérhetett Budára. Rádióbeszédében mindenekelőtt XII. Piusz pápának fejezi ki személyes háláját, hogy ő róla oly sokszor megemlékezett. Amikor pedig pár nap múlva bekövetkezett a szovjet támadás, a pápa minden rendelkezésére álló eszközt felhasználva felemelte szavát Magyarorszáért: volt, hogy egyetlen napon háromszor állt a világ elé. A bíboros most már „impeditus”-ként a Szabadság-téri amerikai követség „félfogságát” választotta. Maga a pápa pedig saját hatáskörében megíúsított minden ellene irányuló mesterkedést és cselvetést.

Ugyanakkor hasonló együttérző gesztust tett Montini milánói bíboros érsek, aki 1938-ban már helyettes államtitkárként volt a Kongresszuson: 1956-ban Milánóban éjjeli fáklós körmeneten a vállán vitte

az újra leigázott Magyarország keresztjét együttérzése szimbólumaként. Amikor a bíboros hosszadalmas tárgyalások után hazája elhagyására kényszerült 1971 őszén, egyenesen Rómába távozott, ahol VI. Pál pápa a legnagyobb tisztelettel fogadta, dicsérő szavakkal és ajándékokkal halmozta el. Egy hónap múlva, miután szentmisét is mondott igaz jótevőjének, XII. Piusznak a sírjánál a Szent Péter altemplomban, elhagyta a Vatikánt, és végleg Bécsbe költözik, ahol a „fuori sede” Pázmáneum lesz a székhelye.

Mindössze két és fél esztendő telik el, miközben a nagyvilágban szétszóródott menekült magyarokat ke-

resi föl, hogy vigasztalja, erősítse övéit. Eközben éri utól a pápa lemondását kérő levele, majd végül döntése az esztergomi érseki szék megüresedéséről: „sede vacante” (de nem „rinunciato”, még kevésbé „depositus”). Már csak 15 hónap van vissza, s a bíboros halott.

VI. Pált 2018. október 14-én szentté avatták.

F. Zs.

Hivatkozás:

Emlékiratok (1974), Annuario Pontificio (1953)

Mindszenty József bíboros és Nyáry Ernő bagdadi érsek találkozása a Pázmáneumban

A bagdadi latin szertartású római katolikus érsek – aki 1924-ben érettségizett a váci piarista gimnáziumban – 1971. őszén eljutott Bécsbe is rokoni meghívás alapján. Az ottani karmelitákat évtizedekre visszamenőleg jól ismerte, nemkülönben főúri kapcsolatokkal rendelkezett ott. Ezt az utazását felhasználta arra, hogy találkozzék Mindszenty bíborossal – a „fuori sede” jogállású esztergomi érsekkel – nem sokkal az országból való kényszerű távozása után.

Szent Erzsébet ünnepén jelen volt azon a szentmisén, amelyet a bíboros nagy nyilvánosság előtt először mondott az osztrák fővárosban az Erzsébet apácák kórház-templomában. A két titkár vitte ki, ahol a szentélyben foglalt helyet. S milyen döbbenetes, hogy arra a vasárnapra előírt Szent Evangélium (Lukács 6,27) éppen így szólt: „Szeressétek ellenségeiteket, jót tegyetek azokkal, kik titeket gyűlölnék. Áldjátok átkozóitokat, és imádkozzatok gyálázóitokért...” –, s az is, hogy az

Evangéliumot maga a sokat szenvedett bíboros olvasta fel mégpedig tagolva és szokása szerint minden egyes szót hangsúlyozva. – „Megdöböntő volt hát mindezt annak a szájából hallani, aki ezeket át is élte. S ez még meghatóbbá tette az egész helyzetet” – mondta később Érsek úr e sorok írójának.

Az elhangzott szentbeszéd jóval később, 2010-ben kötetben is megjelent (P. Szőke János: „Öt év száműzés – Mindszenty József bíboros a bécsi Pázmáneumban”). A beszédet bevezető megszólítás a hivatkozott helyen így szerepel: „Dicsértessék, a Jézus Krisztus! Kegyelmes Érsek Úr! Kedves Híveim!” – így hát érthető, hogy az „Érsek Úr” kire is vonatkozik...

Aztán még később arra is fény derült, hogy mi is volt az alapja a két főpap bécsi találkozásának. A bíboros általánosan ismert és tisztelt személyén túl az, hogy mindketten a Szent Lázás lovagrend tagjai voltak, s így ismeretségük kezdete évtizedekkel korábbra (a világháború előtti időkre) tehető. És ebből adódhat az is, hogy a szentmise után érsektársát ebédre is vendégül látta. Majd búcsúzáskor közel lépett hozzá, megfogta reverendájának gombját, s nagyon őszinte elfogódottsággal, feltárva benső érzéseit, ennyit mondott: „Az én életem 50 percentje vigasztalás, de 50 percentje nagyon fájdalmas...” Ezt arra értette, hogy örvendtes, hogy kijutott menekült magyarjai közé ugyancsak számkivettként, s a világ megismerhette saját szenvedésein keresztül a hazai rendszer embertelen valóságát; másrészt viszont szomorúságot okozó, hogy el kellett hagynia hazáját.

F. Zs.

Hivatkozás:

Piarista Diák 17. és 18. szám



VI. Pál és Nyáry Ernő

Te Deum, 1948 – Sík Sándor tartományfőnök szentbeszéde

(...) Ez a mai Tedeum, ez a mai búcsúzás több, nagyobb, szomorúbb búcsúzás, mint más évek Tedeumáé. Mindnyájan tudjuk, hogy néhány óra még, és benyújtják a magyar parlamentben az egyházi iskolák államosításáról szóló törvényt.(...) Nagyon általánosak a törvény szavai, és nem tudhatjuk, hogy a valóságban hogy fog festeni, mi lesz a sorsa a gyakorlatban iskoláinknak, és milyen sors vár erre a mi iskolánkra. Akarunk bízni a jövőben, és akarjuk hinni, hogy amitől félünk, nem következik be. (...)

Az egyik, az elvi valóság, amely bekövetkezhet ebben az iskolában: ősztől kezdve más szellemű nevelés lesz, mint eddig.(...) Bizonyos azonban, hogy két aggasztó dolog fenyeget. A mi nevelésünknek, a keresztény nevelési rendszernek alapvető gondolata, hogy mi ifjúságunkat az egész valóságra neveltük (...), amit az isteni, az örök és a természetfölötti jelent. Mindenesetre bekövetkezhet az a helyzet, hogy erre az egész igazságra nem fognak nevelődni az új iskolában. És lehetséges, hogy nem fog érvényesülni a keresztény pedagógia másik alapvető elve sem, hogy mi az emberi személyiséget mérhetetlenül tiszteljük és értékeljük. A mi legnagyobb áhítatos tiszteletünk övezte mindig a mi ifjúságunknak, neveltjeinknek személyiségét, annak teljes kifejlődését, emberi és isteni keretek közötti szabadságát. Mindenesetre számolnunk kell azzal, hogy ha az új szellem valami is fogja ezt a tiszteletet, nem azt fogja érteni sem a személyiségen, sem annak tiszteletén és szabadságán, amit mi értettünk.

A másik tény, amelynek szemébe kell néznünk – ha bekövetkezik, amitől félünk – az az érzelmi valóság, hogy nem dolgozunk tovább együtt.(...) Ha ennek a két lehetőségnek szemébe nézek, mit tudok mondani búcsúzóul ennek a mi kis iskolacsaládunknak? Az ifjúságnak kettőt mondok. Először is: fiuk sohase legyenek kisebbek magatoknál. Sohase csonkítsátok meg magatokban azt az egész-valóságot, amelyre mi itt neveltünk.(...) Ne engedjétek csökkenni magatokban a keresztény jellemnek azt a tisztaságát, határozottságát és erejét, amelyre neveltünk benneteket. Menjete tovább a Krisztus-követség útján, nincs más útja az igazi emberségnek.

A másik, amit mondani akarok: ha nem fogunk is együttműködni, rajtatok lesz a szemünk, és veletek lesz a szívünk szüntelenül. Mit mondjak a kedves szülőknek? Mélységes meghatottsággal köszönöm nekik, hogy bíztak bennünk, és ránk bízták legdrágább kincsüket. Köszönöm nekik – talán még nagyobb meghatottsággal –, hogy most is, ma is úgy bíznak bennünk, amiről félreérthetetlen tanúságot tesznek nap-nap után. Ezt a bizalmat tartsák meg számunkra a jövőben is, mert az eljövendő időben Isten után az a bizalom lesz nekünk a legnagyobb erőnk.(...) Ez a templom, ez a kápolna mindenkor középpontja lesz ennek a családnak.(...)

Mi, piaristák, Kalazanci Szent József nyomán rátettük életünket az ifjúságnak „az értelem és jámborság szelle-

mében” való nevelésére. Ezt cselekedtük eddig, és nincs lehetősége számunkra a jövőben sem annak, hogy ne cselekedjünk.(...) Tehát ezt fogjuk tenni továbbra is. Hogyan? Nem tudom! Egy bizonyos: ezért éltünk, és ezért fogunk élni, akármilyen történjék. Az élet majd fog gondoskodni magáról. De a hivatásnak kötelessége is, szenvedélye is kiirthatatlanul él, és élni, dolgozni fog bennünk. (...) És élni fog, és dolgozni az is, ami ennek a hivatásnak a lelke: szeretet az ifjúság, minden egyes fiatalunk iránt.(...) Isten és ember előtt nem búcsúszóval, hanem ezzel a szent fogadással végzem: sem halál, sem élet, sem angyalok, sem fejedelemségek, sem hatalmak, sem jelenvalók, sem eljövendők, sem erők, sem magasság, sem mélység, sem egyéb teremtmény el nem szakíthat bennünket az ifjúság szeretetétől és szolgálatától, amely Jézus Krisztusban, a mi Urunkban vagyon. Amen.

A hitvallásos iskolák ügye 1948 júniusában – azaz az országban bekövetkezett alapvető fordulat után már három évvel – eljutott oda, hogy sorsának intézői, jövőjének formálói a „fejlődés útján” előreléphetnek. Először a hatalomhoz kellett hozzájutniuk, ami az 1947-ben indokolatlanul előrehozott második országgyűlési választások során elkövetett manipulációk alkalmazásával, majd a két munkáspárt 1948. évi egyesítésével viszonylag könnyen sikerült is.

A magyar egyház Mindszenty József hercegprímás vezetése alatt csak kevés erőt tudott szembeállítani – az is persze eszmei volt, mint például a Boldogasszony Éve 1947-48-ban. Az egyházak meg a vallás elleni lejárató kampányok – hazug hamisítványok felhasználásával (amint azok fél évszázad múltán kiderültek) – „cél” érték: 1948. június 17-én a Parlament a körülmények kényszerével megszavazta az iskolák államosítását. A prímás ebben a légkörben – mintegy manifesztációként – a zsúfolásig megtelt pesti Bazilikában június 11-én a bérmálás szentségét szolgáltatta ki (e sorok írójának is, amely esemény a legelső személyes „találkozásomat” jelentette övele).

A piarista gimnázium Tedeumát 70 éve ilyen reménytelennek tűnő helyzetben június 15-én tartották. Az iskolát tehát elvették, s helyébe az állami Ady Endre gimnáziumot hozták létre. Túlnyomóan jóindulatú tanárokat helyeztek ide (néhányuknak volt is kezdődő kapcsolata a Renddel). Sőt, egy évig az a dr. Heszke Béla volt az igazgató, aki előzőleg már civilként itt tanított. Dr. Mathia Károly is korábban két évig ugyanitt volt civil tanárunk, de az új gimnáziumból már fél év után kitétek. A hittan tanítása is hasonló sorsra jutott, bár a kormányzat ígérte a változatlanságot. Az első államosított évben valóban meghagyták még kötelező tantárgyként, de a következőben már rendkívüli tárgy lett, s a második félévben egyáltalán nem is jegyezték be a bizonyítványunkba. A hittant egyébként piarista tanárok tanították: Éder-Szászy László, Ohmacht Nándor, illetve Zimányi Gyula korábbi tartományfőnök. Évkönyvet



Sík Sándor

még megjelentettek az első évben, de jóval kisebb terjedelemben, utána már nem. (E sorok írója egy példányt Szilágyi tanár úrtól kapott már az újabb időkben, ami végül a könyvtárba került.)

A magyar piaristák életében a gimnáziumi tanítás mindössze két évig szünetelt. Pesten a régi épületben kezdték újra, de csak 1953-ig, mert akkor a Mikszáth Kálmán-térre telepítették át, s ott működött 2011-ig a „Mikszáth-téri gimnázium” hivatalos „becenevén”. Közel hat évtizedre volt szükség – meg egy rendszer-változásra! –, hogy visszatérhettek Duna-parti „Palotájukba”, s 2017-ben már itt ünnepelhettük 300-éves évfordulójukat (...)

Farkas Zsolt

Hivatkozás:

Emlékiratok, Gimnáziumi Évkönyvek (1946 – 1949)

Szent László nyomában (személyes emlékek)

A 2017. évet (többek között) Szent László emlékének nyilvánították. Jóllehet a meghirdetést nem egyházi részről kezdeményezték, az egyházmegyéék is kivették részüket az ünneplésből.

Szent László a szívügyem, úgy vélem, nem véletlen, hogy magyar népünk őt választotta példaképének. Nemzeti királyaink általában uralkodásuk legelején elzárándokoltak a sírjához, több királynak hangoztatott példaképe volt Zsigmond császár és király úgy rendelkezett, Szent László közelébe temessék el (nem valamelyik császár-elődöt kívánta követni).

Én magam a magyar történelem legfontosabb alakjának tekintem Szent Lászlót. Így hát természetes, hogy több ünnepi szentmisén személyesen is részt vettem.

*„Óh, dicső Szent László, kegyes szent királyunk,
Légy nekünk szószóló, közbenjáró urunk!
A nagy Isten előtt kegyes patrónusunk,
Esedezz érettünk Szent László királyunk!”*

Először a nagyváradi ünnepségre utaztam el (május 13-14.). Itt hagyományosan a húsvét utáni 4. vasárnapon tartanak Szent László ünnepséget, de ekkor minden eddiginél nagyobb szabású ünneplés készült. Többek között az Új Ember lap szervezett zárandokutat, szerencsére befértem az utazó keretbe. Szombaton, május 13-án indultunk a Babér utcai Szent Mihály plébániától. Nagyszalonta és Arany János emlékeinek érintése után érkezünk meg Nagyváradra. Első nap kis városnézésre indultunk, sajnos nagy esőt kaptunk a nyakunkba, emiatt kicsit aggódtam a másnapi tervezett körmenet miatt.

Vasárnap reggel egy udvariatlan autós miatt (elállta a parkoló kijáratát) a tervezettnél később indulhattunk a székesegyház felé, így a templomban már nem maradt ülőhely. A bátrabbak állva követték a szentmisét, a kevésbé bátrak a templom előtt felállított székekre telepedtek. A szent király ereklyéi már az oltár előtt voltak felállítva, az ott őrzött ereklyetartó és a Győrből érkezett koponyaereklye egy modern tartóban. (A jól ismert ereklyetartó állapota nem engedte meg a több száz km-es utaztatást.)

A helyiek, az anyaországból, a Felvidékről, a Kárpát-aljáról, a Délvidékről, minden magyar lakta területről érkeztek zárandokok, öröm volt a szemnek és a szívnek is. Böcskei László megyéspüspök úr meghatódva köszöntette az ereklyéket és minket, zárandokokat. Elmondta, hogy egészen addig esőre hajló felhőket látott, és aggódott az ünnep szabadtéri megrendezése miatt, amíg az ereklye meg nem érkezett. Akkor a szél elhajtotta a felhőket, és ragyogó napsütés kezdődött; a szent király közbenjárt értünk.

A szentmisét Erdő Péter bíboros úr celebrálta. Szentbeszédében arról szólt, hogy László életében és királyi működésében is meg tudta teremteni a népek közti együttműködést.

A mise a pápai és a magyar himnusszal fejeződött be.

A szentmise végén Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes, majd egy román államtitkár (vagy helyettes államtitkár – ezt sajnos nem pontosan jegyeztem meg) köszöntötte a résztvevőket.

Ezután kezdődött a Szent László körmenet: a székesegyházból a várba vonultunk (itt volt László király sírja, amíg meg nem gyalázták, fel nem dúlták). A helyi rendőrök figyelmes és határozott segítségével békésen és méltóságteljesen vonult a nagyszámú zárándok, az autósok pedig dudálás nélkül megvár-
ták, amíg elvonultunk.

Egy útitársam Nagyváradon született, a székesegyházba járt misére, de már évtizedek óta Kanadában él; a könnyeivel küszködve mondta el, még soha a székesegyházban nem hallotta, nem hallhatta a magyar himnusz.

*„Szent László király, Istennek szolgálja,
Krisztus hitének igaz plántálója,
Légy magyarságnak mennyben szószólója,
És orvoslója.”*

A következő állomásom Szabolcsban. Ezt a szentmisét június 24-én, szombaton a Debrecen-Nyíregyházi egyházmegye szervezte (védőszentje Szent László) annak emlékére, hogy 1092-ben ebben a községben (akkor a vármegye központja) tartottak zsinatot Szent László vezetésével. Ide két testvéremmel utaztam, akiket sikerült rábeszelnem a részvételre.

A szentmise előtt még volt időnk megtekinteni a földvárat és a református templomot, mely a kutatások szerint (persze még katolikus templomként) a zsinat helyszíne volt. Ott és akkor nem kellett félni az esőtől, inkább az árnyékos, kevésbé forró területeket kerestük: majdnem mindenki ellenzős sapkában vagy fejkendővel volt.

Megérkezett Szent László fejedelmének, ide is a modern, szállítható tartóban. Ezt a szentmisét is Erdő Péter bíboros úr celebrálta nagyszámú asszisztencia mellett. Ebben a szentbeszédében Szent László király törvényalkotó tevékenységét ismertette szűkebb tudományos területének (egyházjogász) ismereteit hasznosítva: röviden még értékelte is a törvényeket.

*„Szentháromságnak igaz szolgálja,
Jézus Krisztusnak jó tanítványa,
Te Szendéteknek tiszta edénye,
Szűz Máriának választott vitéze.
Testedben ékes, karodban erős,
Lelkedben fényes, szívedben bátor...”*

A harmadik állomásom Győrben: a június 27-i kedden hagyományos szentmise és körmenet volt. Ide már egyedül utaztam (testvéreim nem tudták szabaddá tenni magukat).

A Dunakapu-téren volt felállítva a szabadtéri oltár: A misét celebráló bíboros úr, a püspöki kar tagjai, papok, asszisztencia a püspökvárból érkezett az ereklyetartóval. Itt helyben a jól ismert hermában volt a koponyae-
reklye, mivel itt nem kellett messzire szállítani.

Ha lehet, még a szabolcsi szombatnál is melegebb volt, több helyen is hűtött vizet osztottak; ennek ellené-

re sajnos néhány hívő a szentmise alatt rosszul lett, az egészségügy (mentősök) segítségére szorultak.

A bíboros úr szentbeszédében Szent László életútjától, királyi működéséről beszélt, a népek keresztény, katolikus alapon álló együttműködését állítva középpontba.

A szentmise végén kezdődött a hagyományos Szent László körmenet. Az ereklyetartót hordozó civil ruhás férfiakat katonák vették körbe, a püspökök, papok után a többi jelenlévő is csatlakozhatott a menethez. A belvárost jártuk körbe, majd az ereklyetartót a püspökvárba vitték (ez nem éppen hagyományos, de a székesegyház felújítják, emiatt most zárva van).

*„Szent László, verd ellenségünk,
Ördögöt űzd el mitőlünk,
Ó, Szent László, légy oltalmunk,
Ne pusztuljon mi országunk!”*

Vallási és nemzeti indíttatásból vettem részt a zárándoklatokon, feltöltődtem; azért imádkoztam, hogy Szent László emléke és kultusza a magyar nép mindennapjaiban jelen legyen, ahogy ez évszázadokon keresztül így volt.

Nagyváradai beszéd: László, mint a népek békéjének, együttműködésének munkálója. Szabolcsi beszéd: László, mint egyházi és világi törvények megalkotója.

Győri beszéd: László életútja, a keresztény országok Európa keleti felén.

*Dr. Szabó András
(Budapest, 1969-73; of: Kincs Lajos Sch. P.)*



Beszélgetés a Központi Papnevelő Intézet vidám, kedves rektorával

Interjú Marton Zsolt egykori piarista diákkal

A Központi Papnevelő Intézet rektorával az Alsógödi templomban ismerkedtünk meg, amikor is az ottani plébános helyettesítésére „ugrott be”. Misézésének lendülete, lényéből kisugárzó mély istenhit, kedvesség, bölcsesség nagy hatással volt ránk. A mise végeztével a távozó híveket kedves szóval, egyeseket öleléssel köszöntötte. Megtudtuk, az illető pap a Központi Papnevelő Intézet rektora, és ami számunkra igencsak fontos: egykori piarista diák...

Engedd meg, hogy mint volt piarista diák tegeződve tegyem fel a kérdéseket. Tapasztalva kedves, közvetlen modorodat, fel sem tételezem, hogy rektori pozíciód távolságtartással párosulna. Elsőként azt kérdezem: hogyan kerültél a kecskeméti piarista gimnáziumba? Szüleid akarták? Netán gyermekkori vallásosságod? Vagy csak a véletlen folytán, esetleg azért, mert helyileg közel volt hozzátok Kecskemét?

Először is köszönöm a megtisztelő felkérést az interjúra. A Budapest melletti Maglódról származom. Hagyományos katolikus családban nőttem fel. Bár szüleim akkor még nem voltak igazán vallásgyakorlók, mégis fontosnak tartották, főként nagymamám, hogy járjak hittanra, legyek elsőáldozó, bérnalkozó. Valamint volt egy igen mély hitű másik nagymamám is, akitől sok jót hallottam az egyházi iskolákról. Nyolcadikos koromban bérnalkozásra készültem. Az ottani felkészítő alkalmával, boldog emlékü plébánosom, Horváth József atya vetette föl a gondolatot, hogy egyházi iskolába menjek. Én ennek örültem is, meg féltem is a gondolattól, mert plébánosom buzgó, de szigorú ember volt. Azt gondoltam, hogy a leendő tanárim is ilyenek; de nagymamám biztatott, édesapám pedig meglepő módon mellém állt. Ő nagyon kapacitált az egyházi iskolába. Műszaki- és üzletember-

ként azt mondta: „Fiam, a papok okos, művelt emberek, komoly műveltségre teszel szert te is. Menj egyházi iskolába!” Áldom a nevét ezért a biztatásért. Mivel gyakran jártak hozzánk misézni, lelkigyakorlatot tartani Budapestről és Kecskemétről piarista atyák (Diószegi Lajos, Szegheő József, Nemes György), kézenfekvő volt, hogy piarista diák legyek. Továbbá, volt már néhány nagyfiú, akik a pesti piarba jártak. Kecskemétre azért kerültem, mert akkor még egyke voltam (öcsém első gimnazista koromban született), és főként édesapám szerette volna, hogy szokjam a közösséget.

Tudom, három évet jártál ott, aztán máshová (Pécelre), világi gimnáziumba kerültél. De miért is mentél el Kecskemétről Pécelre az ottani gimnáziumba? Biztos nem azért, mert nem érezted jól magad Kecskeméten. Akkor miért?

Szüleim házassága válságba jutott, édesapám el akart válni, ott volt a pólyás kistestvérem. Ez engem nagyon megviselt. Nem akarom teljesen erre fogni, de drámai módon leromlottak a tanulmányi eredményeim. Nagyon szégyeltem, de megvallom őszintén, hogy harmadikban megbuktam három tantárgyból. Választanom kellett: osztályismétlés, vagy megkapom a kettést és elmegyek. Utóbbit választottam. A negyediket a péceli Ráday Pál Gimnáziumban levelezőn végeztem, mert édesapám munkahelyére bejelentve, mellette, otthon a műhelyben dolgoztam. Most már úgy látom, otthon kellett lennem, hogy a családi életünk helyreálljon. Ehhez én is kelletttem, fizikailag (pl. két és fél éves öcsémet én vittem óvodába, mert édesanyám kórházban dolgozott, három műszakban).

A papi hivatás választásakor döntő hatással volt-e rád valamelyik tanárod (vagy tanáraid) egyénisége, stílusa, vallásos lelkülete, jósága? Vagy csak később, tehát nem a gimnáziumban alakult ki benned a papi hivatás választása?

Voltak olyan tanárim, akik hatottak rám a hivatásom szempontjából, mert ott fogant a hivatásom, de nem ott döntöttem. Talán a legnagyobb hatással volt rám, mint pap Szegheő tanár úr (alias Totya), de nagyon szerettem Ruppert tanár urat (ő lelki atyám is volt, egy ideig), Lukács László igazgató urat és Tuba Iván tanár urat is. Természetesen szerettem osztályfőnökömet, Balázs Gergelyt és a prefektusomat, Pályi Gábort is. Valójában az összes tanáromról csak pozitívan tudok beszélni.

A gimnáziumi évek alatt vallásosságod társaidhoz hasonló, tehát „átlagos” volt vagy már akkor mélyebb lett a hited?



Marton Zsolt

Úgy fogalmaztam meg magamnak, hogy a kecskeméti piarista évek alatt tértem meg. Ekkor találkoztam a „nagymeretű”, de fiatal és vidám egyházzal. Ezért örökre hálás maradok a tanáraimnak. A gyermeki hitem ekkor indult el a felnőtté válás útján. Persze eleinte átlagos volt a vallásosságom, fokozatosan mélyült, és utolsó évemben volt a legmélyebb.

Feltételezem, hogy a humán tárgyak közelebb álltak hozzád, mint a „száraz” reáltárgyak. Vagy nem így van?

Így van. Amikor odakerültem, akkor az a gyermekes vágy élt bennem, hogy erdész leszek. Édesapám azt mondta, hogy ne erdőkerülő legyek, hanem erdőmérnök. Hamar szembesültem azzal, hogy az erdészet nem az erdő szeretetét jelenti csupán. Meg kellett tapasztalnom, hogy a reáltárgyak nem az erősségeim, viszont érdekelt az irodalom, a történelem és a hittan. Közben amatőr színjátszó is lettem a gimnáziumban.

Elkerülve a piaristáktól nem éreztél-e nagy különbséget a kecskeméti és a péceli gimnázium szellemi, lelki szintje között, nem beszélve esetleg az oktatás színvonaláról között? Nem döbbsz-e rá akkor, hogy milyen jó is volt a piaristáknál tanulni?

Érzelmileg gyászt jelentett nekem eljönni Kecskemétről, mert nagyon megszerettem. Talán ennek is köszönhető, hogy először bizonyítási kényszerből, de kialakult benne a folyamatos tanulás igénye, a tanulás szeretete. Nem dicsekvésként mondom, de szereztem három diplomát, jelenleg is tanulok a Budapesti Olasz Kulturális Intézetben.

Azt tudom rólad, hogy előbb oktatási (tanári) vonalon, tehát a „civilszférában” dolgoztál, és csak később választottad a papi hivatást. Ennek a „késlekedésnek” mi volt az oka?

Itt is édesapám hatása volt a jelentős, aki azt mondta, hogy szerezzek egy világi diplomát, ismerjem meg előbb az emberek életét, és csak ezután legyek pap. Akkor magamban kicsit lázadtam ellene, de éreztem is az igazságát: naiv álmodozó voltam. Utóbb beigazolódt, hogy igaza volt: jót tett nekem a civil élet.

Kérlek, pár szóban foglald össze, miként is alakult papi tevékenységed. Hol szolgáltál?

1998-ban végeztem a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Hittudományi Karán és a Központi Szemináriumban. Ekkor szenteltek pappá Vácott. Rögtön püspöki titkár lettem. Egy év után Nagykatára kerültem káplánnak, majd újabb egy év után dányi plébániai kormányzónak.

Dányban három évet szolgáltam. Ez volt az első önálló helyem („első szerelmem”). Ezután kerültem a budapesti Központi Papnevelő Intézetbe prefektusnak. Öt éves mandátumom lejártát követően Gödre kerültem plébánosnak, és kerületi esperesnek. 2015 augusztu-

sától pedig immár harmadszor vagyok a lakója a Központi Szemináriumnak.

Végül is a Központi Szeminárium rektora lettél. Magas szellemi szintet képviselő tudásod mellett közvetlen, vidám, szinte baráti hangnemű stílusod biztos sok kispap benti „zord” életét színessé, szebbé, vidámmá teszi. Ebben biztos vagyok. Hogy győződ lendülettel a sok feladat ellátását?

Azért nem olyan „zord” a Központi Papnevelő Intézet, sokat változott az évek-évtizedek alatt. Hogy bírom? Szeretek itt lenni, szeretem a kispapokat, ők fiatalon tartanak. Együtt kirándulunk, focizunk, biciklizünk. Kiváló kollégáim vannak. Mindezeknek az alapja az Úristennel való bensőséges kapcsolatom és a baráti kapcsolataim. Főként a – kollégáimon túli papi közösségem. A fokoláre lelkiséghez tartozom, és ez nagyon sokat jelent nekem, de a világi testvérekkel való kapcsolatom is.

Magánéleted, lelkeszi tevékenységed alakulásában mennyire volt szerepe a kecskeméti piaristáknál eltöltött három évnek?

Az összeszedett imaélet, a tanulás utáni vágy, a rend szeretete, a művelődés fontossága mind-mind a piaristáktól ered.

Mint régi piarista diák tartod-e a kapcsolatot a kecskeméti iskolatársaiddal és persze volt tanáraiddal? Egyházi berkekben tudsz-e arról, hogy lelkésztársaid között vannak-e egykori piarista diákok?

Igen. Az osztály- és évfolyam-találkozókra rendszeresen eljárók. Más rendezvényekre sajnos nincs időm (pl. piarista vacsora). A Tiszaugi hétvégékre rendszeresen jártam, amíg nem lettem pap. Volt tanáraimmal van kapcsolatom: Lukács és Ruppert tanár urak a közelemben laknak. Velük rendszeresen találkozom, de Jelenits tanár úrral is, aki ugyan nem tanított, de Gödön összebarátkoztunk. Nagyon megszerettem őt. Akik papok lettek az iskolatársaimból, azokkal is találkozom időnként. Pl.: Buda Péter barátom, osztálytársam szintén rektor az Egri Szemináriumban. Vele szintén rendszeres a találkozásom.

Végezetül érdeklődöm, hogy mennyire ismered a Piarista Diákszövetség tevékenységét, viszonylagos nagy taglétszámát. Közülük – hozzád hasonlóan – sokan vannak olyanok, akik a piaristákhoz jártak, de „valami” folytán mégsem ott érettségiztek. Mit üzensz a lapon keresztül diákszövetségünk tagjainak, a régi piarista diákok baráti körének, akikhez te is - tagként vagy nem tagként - tartozol.

Őszintén szólva a Piarista Diákszövetség jelenlegi életéről nem sokat tudok. Nem volt időm, energiám

nyomon követni minden lépéseket, de tisztelettel adózom minden fáradozásotokért! Kívánom a piarista múlthoz való további hűséget és a kapcsolatok ápolását mindnyájunknak.

Köszönöm lapunk nevében a beszélgetést. Szívből kívánjuk, hogy a piarista szellemiséget megőrizve továbbra is ilyen csodás lendülettel, kedves kisugárzással, imponálóan nagy tudásoddal munkálkodj a papnevelésben, a hívek lelkének ápolásában, Isten szolgálatában.

Dr. Kölcsei Tamás

Kányádi Sándor halálára



A június 20-án elhunyt költőre és emberre emlékezzünk egy versével, amelynek közlését már korábban tervbe vet-tük. Közreadása most egybeesik e szomorú alkalommal.

Megszámlálhatatlan sok versszöveg volt a fejében, hiba nélkül mondta mindet. Nekünk egy hazánk van – vallotta –, ez a magyar nyelv.

Egy nemzetnek az a célja, hogy az Isten által csak a számára kiválasztott nyelvet az emberiség végső határáig továbbvigye, gazdagítsa, gyarapítsa, éljen vele és benne mindannyiunk öröme és Isten nagyobb dicsőségére.

Az igazat kereste, ez volt a „kenyere”, és konok volt. Csak az egyenes beszéd volt neki szép. Konok volt a hithez való ragaszkodásban is.

Itt élt közöttünk, egy igazi költő, nagy magyar költő.

Erdélyi ember volt, székely ember. Nagyalambfalván született, s ott is temették el.

Szerkesztette és közreadja: Farkas Zsolt

Hivatkozás: Borsodi Henrietta (Új Ember 2018. júl. 1.)

Hírek, közlemények

- Halottak napja ünnepéhez kapcsolódóan október 30-án, kedden 10 órakor találkozunk a Fiumei úti Nemzeti Sírkert bejáratánál. Október 31-én, szerdán, szintén 10 órakor lesz a találkozó az Új Köztemető bejáratánál. Mindkét helyszínen az imát vezeti Ruppert József Sch.P.
- Megemlékezés Dr. Antall József miniszterelnökről, egykori diáktársunkról a Fiumei úti Nemzeti Sírkertben december 14-én, pénteken 14 órakor, majd fejet hajtunk Dr. Mádl Ferenc köztársasági elnök sírjánál.
- Emlékmise Dr. Antall József miniszterelnök halálának évfordulójához kapcsolódva és megemlékezés elhunyt diáktársakról december 16-én, vasárnap 18 órakor a dunaparti Piarista Kápolnában.
- Óévbúcsúztató ünnepséget tartunk december 28-án, pénteken 16 órától a budapesti Gimnázium V. emeletén.

Szeretettel várunk Mindenkit programjainkon!

Magyar Piarista Diákszövetség Közhasznú szervezet

Elnök: Strommer Pál

Adószám: 19013581-1-41

Számlaszám: OTP Bank: 11708001-20504685

SWIFT kód: (BIC) OTPVHUHB

IBAN szám: HU68 1170 8001 2050 4685 0000 0000

1052 Budapest, Piarista köz 1.

Telefon/üzenetrögzítő: +36 1 486 4432 Internet: www.mpsdz.hu

E-mail: iroda@mpsdz.piarista.hu

Nyilvántartási- és tagdíj ügyek: Bognár László +36 30 931 8647

E-mail cím: bognar.laszlo@mpsdz.piarista.hu

Gazdasági ügyek: Svastits Géza, +36 1 486 4454

E-mail cím: svastits.geza@piarista.hu

Hivatalos órák: Budapest, Piarista utca 1. (Budapesti Piarista Gimnázium) V. emelet **minden hétfőn 16–17 óra között.**

Tagdíj: aktív keresőknek évi 4000 Ft, nyugdíjasoknak, tanulóknak és pártolótagoknak évi 2000 Ft. Külföldön élőknek tagdíja 40 €, vagy annak megfelelő más deviza.

Adományokat a fenti számlákon köszönettel fogadunk.

Befizetés a házi pénztárban, a hivatalos órákban, a kiküldött csekkel, vagy banki átutalással a fenti számlákra.

A Piarista Diák következő, 88. szám 2019. tavaszán jelenik meg.

Lapzárta: 2019. február 10.

Piarista Diák • Kiadja a Magyar Piarista Diákszövetség • Nyilvántartási szám: 163/440/2008

Szerkesztette a Sajtóbizottság: Borián Tibor, Farkas Zsolt

Tördelés: Logod Bt. • Nyomda: Innova-Print Kft. • Felelős vezető: Komornik Ferenc